Ն 1146

1881 ՅՈՒՆԻՍ 10 ՇԱԲԱԹ

ՏԵՐՏԵՐՈՐԴԱՅԻ ՄԷՋ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԸ

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . 200 ղ.
Այլթը այլըգ . . . 100 »
Իւչ այլըգ . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՒՆ

Բոլթա իլէ իրսալ օլունճաղ-լար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . 230 ղ.
Այլթը այլըգ . . . 120 »

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵՄ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ՍԱՒԻՐԷՅԻ ՀԱՄԱՐ ԵՎ ԵՎՄԻ ԳԱԶԷԹԱ ՏԵՐ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն
1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԻԽԾԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիւն 2 յէ 3 ի ճէնու սահիֆէլէրէ 6 ղ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . 4 »

Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։

Մէվատտը նաֆիայա տայիր պէնճլէր մէճմանէն գապուլ օլունճաղ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանաղ։

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասասը, Սթամպօլուս Պապը Ալի ճատտէսինտէ Էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կիպի, քեաֆֆէյի մէքթուպին տախի անը նամբնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 10 ՅՈՒՆԻՍ

ԿԻՒՆԼԻԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Վուէրն մալիմաթը մախսուսսինէ կէօրէ, Օսմանլը տուլունը ումումիյէսի հագգընտա իճրան միւգաբէրէ իչիւն Ալէմանիանըն Գրըսպատ գաբլըճասընտա պիր քիւչիւք գօմիսէթ ագտ օլունճագմըշ։ Շէօյլէ քի, Ֆրանսատա-քի թահվիլաթը Օսմանիէ համիլէրինին վէքիլի Մ. Վալֆրէյ մէգքիւր գաբլըճատա Ինկիլիզ ասհապը թահվիլաթընն վէքիլի Մ. Պուրգա պէքլէյէճէք, վէ Պանգը Օսմանի տիրէքթօրու Մ. Ֆորթէր տախի օրայա պիլ ազիմէ ղէվամը միւշարիլէյհիմիլէ պիրլէշէճէքմիշ։

—

Բումէլի 'չըմէնտֆէրլէրինին Ա-վրսթրիա չըմէնտֆէրլէրիյլէ պիրլէշմէսի հագգընտա տէվլէթը Օսմանիէ վէ Աւսթրիա տէվլէթի պէյնինտէ պու քէրէ իթթիֆագ հուսուլէ կէլմիշ օլմաղլա, Սէլանիք իլէ Միթրօվիցա խաթթը Նիշտէն կէչիպ Սըրպիսթան խաթթըրը իլէ մերպուսթ օլան խաթթ իլէ պիրլէշէճէյի կիպի, Ցերսատեթմէթե տէ աքս իթմիշ օլմաղլա, կիտէն էմրը ալի իւգերինէ Թուրքան պէյ թէքբար թահթը թէվգբա ալընմիշ տը։ Անճագ, մուախարէն ճէվէտէթ բաշա հաղրէթլէրի-նին Ցերսատեթմէթ ավտէթլէ վուգուը հալի արզ էյլէմէսինի միւթէագբզ, Թուրքան պէյին մահալը մէմուրիյէթինէ կիթմէսի հագգընտա իրատէի Սենիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պա իրատէի Սենիյէ թաշգըշլա վէ Եելտրզյտա պուլունան ասքէրէ ագաիտը տինիյէեի թահսիլ իթտիրմէք իչիւն խօճալար թային օլունմուշ տը։

—ՄէՀՀէնդը կաղէթասը ճինայէթը մալիմէտէն տօլայը կէչէն կիւնքի նիւսխէսինտէ պաղը հավատսաթ նէչը իթմիշ օլմաղա, Պապը Ա-լինին գարարը իլէ ֆէսխ ու էլղա գէլընմըշ տը։

—Լիվիյէճ եաղտըղրմըզ վէճէվէ, տիւնքի կիւն ինկիլթէրրա սէֆիրի ճէտիտի Լօրտ Տիւֆրին պէօյիւք էլչիլէրէ մախսուս մէրասիմ թէշ-ռիֆաթիյէ իլէ վէ սէֆարէթ մէմուրինի իլէ պիրլիքտէ Մապէյնէ պիլ ազիմէ հուզուրը Շահանէեէ տուխուլ վէ իթիմանամէսինի թագտիմ իյլէմիշ տիր։ Սէֆիրի միւշարիլէյհ եարընն տախի Պապը Ալիսէ կիտեճէք տիր։

—Վուէրնն մալիմաթընա կէօրէ, խաղնեի խասսա Շահանէնին 4 5 սէնէլիք վարիտաթ վէ մէսարիֆինի թէտգիգ իթմէք իւզրէ մալկէ միւսթէչարը վէթենտօրֆ պէյ էֆենտի հաղրէթ երինին ռիեասէթինտէ պիր գօմիսիօն թէշքիլ իթմիշ տիր։

—Պիր Աթինա կաղէթասընն պէեանընա կէօրէ, պէօյիւք պիր էճնէպի գումբանեասը՝ Աթինատան Լարիսայա (Եէնիշէհիրէ) գատար պիր տէմիր եօլ եարմագ իչիւն իմթիյազ թալեպ իթմիշ տիր։

—Պիր գաթլ մուհաքէմէսինի ռուեէթ իթմէք իւզրէ կէչէն կիւն Իզմիրէ կիթմիշ օլան Ինկիլթէրրա գօնսօլօ վէքիլի Մ. Պօրէլ էվվէլքի կիւն Ցերսատեթմէ ավտէթ իլէմիշ տիր։

—Մաքսուտէ Շեէֆ նամ զըրհուը վարտ էվվէլիսի կիւն Ագտէնիզ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իլէմիշ տը։

—Թէրէմանը Հէբէքնտա օգունտուղունա կէօրէ, պէօյիւք պիր քիւրա խանէտանընա մէնուպ պուլունան վէ քիւրա իսեանը զէմանընտ 70 նէֆեր սիւրարի իլէ Ահմէտ չէհրընն ամուճաաը Հաշմէթ իւտ Ցէվլէնին օրտուսընը պօղուպ քէնտիսինի տախի գաթլ իտէն խալիլ աղա նամ պիր քիւրտ՝ եէմին իլէ թէէմին իտիլտիքտէն սօնրա Ահմէտ հիւքիւմէթինէ թէսլիմ օլմուշ իսէ տէ, մէրգում քիւրտ պուքէրրէ թէպրիղտէ թօր աղզընա պաղլատըլարագ թէլէֆ իտիմիշ իմիշ։

—Տիւնքի Մոսմոլը պէնտը մախսուսընտա եաղըլտըզը պիր հավատիսէ կէօրէ, կէչէն սէնէ ֆերանսա սէֆարէթխանէսինտէ ասքերի մէմուր պուլունան Մ. տը Թօրսի ախիրէն Սուրիատա պիր սէյեահաթ իճրա իթմէքտէ օլուպ, Հօրանա եագլաշտըզընտա, ռէֆագաթընտա պուլունան Շամ Ֆրանսըզ գօնսօլօսխանէսի թէրճէմանը Իպրահիմ՝ թէվֆիֆ օլունմուշ, վէ հիչ աման վէրիլմէքսիզին Հօրանտան տօղրուճա Շամա կէօթիւրիլմէ տիր։

Թէրճէման Իպրահիմ՝ թահթ էլ հըֆզ Շամա մուվասէլէթ իթտիկինտէ, Շամ Ֆրանսըզ գօնսօլօսը բրօթէսթօ իթմիշ վէ թէվֆիֆ իտէն չավուշ ազ իտիլմիշ տիր։

Տիկէր թարաֆտան Սուրիա վալիսի՝ մուսմիլէյհ Մ. տը Թօրսիյէ տէրհալ Սուրիատան չըզրզպ կիթմէսինի իսթաբ իթմիշ օլմաղլա, մուսմիլէյհ Ֆրանսըզ ղապթիթ՝ Պէյրութա օղրայան իլէ բօսթա վաբօրունա բաքիպէն Բոր Սաիտ կիթմիշ, վէ օրտասն տա տիկէր պիր սէֆինէեէ բաքիպէն Ֆըրանսայա ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

—Օսմանը վէ Եունան հուսուուտունտա միւթէմէքքին Գաւցավագ թաիրը օլունան Ուլսլարը թօբրաղը Եունանա ալհագ օլունմամագ իչիւն պու էհալինին տավասընը քէմալը ղարէթ վէ իհթիմամա իլթիզամ իտէն երնէ օճինտան Աբօսթօլ Մարկարիթ նամ զաթը հեր քիմ էօտիւրիւր իսէ օնա Լարիսա Ռումէլիսի թարաֆընտան 400 Օսմանը լիրասը վատ օլունտուղունու վէ իւչ տէֆա պու ճինայէթ թէճրիւպէ օլունուպ ֆագաթ պօյա չըգտըղընը կէսէրրա՞ Ինկիլիզ նամ կաղէթա եաղրեօր իսէ տէ, ՄէՀՀէ՞Ա՞Ռ նամ Եունան կաղէթասը ազվիյաթը մէզգիւրէեի ըետտ ուճերհ իտէյօր։

—Մայիսին 28 ինճի կիւնիւ Էրզրումտան 2 սաաթ մէսաֆէտէ քեաին Տէվէթ Պոյնու նամ մահալտէ հայտուտլար իքի եօլճու իւզերինէ պիլհիւճում ղասպ ու ճերհ իթմիշլեր տիր։

Պու եօլճուլարըն պիրի թէէֆ օլուպ տիկէրի տէ խասթա իմիշ։

Էրզրում հէվալիսինտէ եօլլարտա էմնիյէթ գալմամըշ օլտուղունտան, մէճլիսի իտարէ՝ պիլմիւղաքերէ, զապթիյէ նէֆէրտաթընը արթըրմաղա գարար վէրմիշ տիր։

ԹԷԼԵԿՐԱՖ

Սաֆոս Հէվլա

(Պա... սոպոն Եէլն Ռէյէրպէլը)

Պուգրէշ 21 յունիս

Գրալ Հէյլեթի վիւքէյանըն խաթիֆասընը գապուլ իթմիշ տիր։

Պէրլինտէն Լոնդէնտան Բուլնն նամ կաղէթայա աթիտէքի թէլէկրաֆ քէչիտէ օլունմուշ տը։

«Թէէմինէն պէեան օլունտուղունա կէօրէ, Պուլկարիսթան բրէնսի իսթիֆա իտէր իսէ, Աւսթրիա՝ Թունանընն սաղ գըլըսընտա քեարին Պուլկարիսթան գալէլերի իլէ վարնայը իշղալ իթմէք նիյէթինտէ իմիշ։

Պուքրէշ 21 յունիս

Եէնի գապիտանթօ պէրվէճճը ատի թէշէքքիւլ իթմիշ տիր։

Մ. Մ. ֆան Պրաթիանօ, հէեէթի վիւքէլա բէյիսի, մալիյէ վէ մուվագգաթէն հարպիյէ։

Բօզէթթի, Տախիյէ
Սթամէտգօ, Խարիճիյէ
Ֆերէքիտի, Ատլիյէ
Ցապիճա, Նաֆիա
Իւրէքիա, Մէսարիֆը ումումիյէ։

Լոնտրա 21 յունիս

Ինկիլթէրրա խարիճիյէ նազրը Գոնթ կրանվիլ՝ ըրթալար գամարասընտա Պուլկարիսթանտա վագը օլան ահվալէ տաիր էյրատ օլունան պիր սիւալէ ճէվապէն տէմիշ տիր քի, Ինկիլթէրրանըն Սոֆիատա մուգիմ բոլիթիգա մէմուրու պիլէ գանունը էսասընին թատիլի լիզումունու թաստիգ իթմէքտէ տիր։

Նազրը միւշարիլէյհ տէմիշ տիր քի, Էվրօբա՝ Պուլկարիսթան բրէնսինին հարէքէթի իթիսալքեարանէսինէ կիւվենմէքտէ, վէ մուճիպի խօշնուտի պիր սուրէթը թէսվիյէ էլտէ իտէպիլճէկինի իւմիտ իլէմէքտէ տիր։

Գոնթ կրանվիլ՝ թէքրարէն պէեան իթմիշ տիր քի, Պուլկարիսթան բրէնսինին գանունը էսասիի թատիլ իչիւն էհալիյի մէմլէքէթ միւռաճաաթ իթմէք հագգընա մալիք օլուուղունու իլավէթէն պէեան իլէ, Պուլկար էհալիսի պիր ֆիքրի միւսալէմէքքարանէտէ պուլունմադ իսէ, ադլ ու տիրպէթէ մուղայիր պիր հարէքէթմէ պուլունմուշ օլաճաղընը իֆատէ իթմիշ տիր։

Սըր Զարլս Տիլ՝ Մէճլիսը մէպուսանտա լօրտ Զըրչիլին իրատ իթտիկի պիր սիվալէ էճվապէն, Թունեզտագի Ֆրանսըզ հիմայէսինին՝ էյալէթը մէզգիւրէտէ Ինկիլթէրրա հուգուգունու նազդ ու իվալ իթմէյէճէկինի պէեան ու թատիգ իթմիշ տիր։

Լոնտրա 21 յունիս

Սըրպիսթան բրէնսի Պէլկրատա ավտէթ իթմէք իւզրէ պու կիւն պուրատան հարէքէթ իթմիշ տիր։

Իսմայիլիա 21 յունիս

Ցունիս 11տէն 20է գատար Սուվէյիշ գանալընտան 57 սէֆինէ միւրուր իտու, 1030000 ֆրանգ հասըլաթ օլմուշ տը։

Աֆոս Ռէմբէ

Լոնտրա 22 յունիս

Իրլանտանըն պու սապահ նէյը օլունան թահրիրը նուֆուս ճատվիլինտէն անդայլըղընա կէօրէ, 1871 սէնէսինտէն պէրու ճեղիրէի մէզգիւրէտէ 250000 նուֆուս էքսիմիշ տիր։

Բարիզ 21 յունիս

Բէյլիսը ճումհուր՝ պու կիւն Թունուզ Պաշ վէքիլի Մուսթաֆա բաշը գապուլ իթմիշ օլուպ, բաշի միւշարիլէյհ՝ Թունուզ պէյլինինֆրանսա հագգընտա հրսս իթտիկի թէվեճճիւհաթը պիլ պէյան, մայիս 12 ահտնամէսինի տէ սուրէթը միւսթագիմնէտէ նազրը իթինա վէ էհէմմիյէթէ ալմադ էֆքեարընտա պուլունտուղունը բէյիսի միւշարիլէյհէ արզ ու ֆիքատ իթմիշ տիր։

Տիւնքի խարիկէ միւվէբրախնէ Ֆրանսանըն տիւէլը էճնէպիյէ նէզտինտէ մուգիմ սիֆերասընա կէօնտէրիմիշ օլան պիր թահրիրիթը ումումիյէտէ, Մ. Պարթէլէմի Սենթ-Իլէր պէյան իթմիշ տիր քի, Գարատաղ Եունան վէ Թունուզ մէսելէլէրինտէ Ֆրանսա բօլիթիգասը՝ հրսսիյաթը սուլճճուեանէ իլէ միւթթասրֆ պուլունմուշ տը։

Աթինա 21 յունիս

Արթատան խապեր վերիլիրկինէ կէօրէ, Օսմանլը ասքէրի՝ պիլճիմէ էշեահ հարպիյէերինի մէմալիքը Շահանէյէ նազլ իթտիքտէն սօնրա, մուհաճաղան ասասիշ իթմէք իւզրէ եալընըզ պիր գաչ զապթիյէ պրագարագ, Արթա իլէ հէվալիսինի թախլիյէ իթմիշլեր տիր։

Եունան ասքէրի՝ հուտուպ իւզերինտէ պիրիքմէքտէ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բումբաթրիգի էսպագ Ղրիզորիոս էֆէնտինին վէֆաթ իտիպ ֆէնէր քիլիսէսինտէ ճէնազէ ալայը իճրա օլունտրընը տիւնքի նիւսխէմիզտէ եաղընը իտի իսէք տէ, թահգիգաթը ախիրէմիզէ կէօրէ, բաթրիգի միւշարիլէյհ էվվելքի կիւն Արնավուտ քէօյիւնտէ վէֆաթ իտէրէք, ճէնազէ ալայը տիւն սուրէթը մունթազամէտէ գարէյէ մէզգիւրէ քիլիսէսինտէ իճրա օլունմուշ, վէ պու կիւն քիլիսէյի մէզգիւր տերունինտէ հազրլանան մէզարտա տէֆն իտիլճէք իմիշ։

Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրի՝ միւթէվէֆա բաթրիգ Ղրիզորիոս էֆէնտիյէ պիր հիւրմէթ օլմագ իւզրէ, քէնտի թարաֆընտան Սիվաս առաջնորդը Դեր. Տ. Պետրոս Արքեպիսկոպոսը, վէ վէքիլ Դեր. Բուսճուգլան Հայրը, վէ Դեր. Բագրատունի կարապետ վարդապետի վէ Դեր. Ա.լվազեան Յովսէփ վարդապետի վէ տիկէր պիր վարդապետ իլէ 4 բարաղ վէ 2 եասագ. ճը մէզգիւր ճէնազէ ալայընա իրսալ էյլէմիշ տիր։

—

Իչիտիլիկինէ կէօրէ, Մըսըրտա մուգիմ Յակոբեան Թադեոս բաշա՝ Ս. Երուսաղէմ վանքընտան ալընմըշ օլան արազիսէն 2000 մէթրօ արազի ֆիրուխթ իթմիշ վէ ազչէսինի քէնտիսի ալըգոյմուշ տը։

—

Բաթրիգխանէ ճանիպէնտէն վուգու պուլան խաթիտա իւզերինէ, Թիղուտ գարէյէսի էհալիսինտէն Տէրսասատեթտէ պուլունան էրմէնիլէրտէն մէմլէքէթլէրինէ կիթմէք իսթէեէնլէրին միւռուր թէզքէրէսի ալարընտան միսթէսնա օլունմայարընա վէ Հասան Մուսասասի վաբօրայրը իլէ Ամասիա-յէ նազլ իտիլմէլէրինէ Պապը Ալի թարաֆընտան էվամիրը մախսուսսէ իթա օլունտուղու իչտիմիշ տիր։

—

Իւսկիւտար Ս. Խաչ քիլիսէսի բարաղլարընտան օլուպ իւչ պուչուգ սէնէէն պէրու նիւզուլ իսաղլէթ իտէրէք էսէրֆիրաշ պուլունան Մրմրեան Արժ. Տ. Աբրահամ քահանայ տունքի կիւն վէֆաթ իտէրէք, պու կիւն քիլիսէյի մէզգիւրտե թագտիս ըէսմի իլէ ճէնազէ ալայը իճրա օլունճագ տը։

Ռուհանիի մուսմիլէյհին ուլուսը իլահիյէտէ վուգուքը թամամը օլուպ, էրպապը ֆազլ ու քէմալտէն պուլունտուղու հասէպիյէ, պէօյլէ պիր ռուհպանըն վէֆաթընա թէէսսուֆ օլունուր։

—

Մոսկուատա մուգիմ Պօպով-եանց Տ. Յարութիւն քահանայ՝ Ս. Էջմիածին Գէորգեան ճէմարանընա, քէնտի թէէլիֆ իթտիկի նոր կատարան նամ տէրս քիթապընտան 25 նըսխէ իհսան իրլէմիշ տիր։

Քէզալիք Ախալցխատա Մեծատունեանց Տ. Մարտիրոս քահանայ տախի՝ մէզգիւր ճէմարան իչիւն սէնէյի 25 ռուպլի թախսիս իտուպ, թախսիսաթը մէզգիւրէյի քէնտի վէֆաթը կիւնիւնէ գատար թէէտիյէ իտէճէքմիշ։

—

Եպիսկոպոսքգ մէնէտը ռուհանիի ալիսէնի իհրազ իթմէք իւզրէ վկայական այրըճ օլան Ա-ռաջնորդական փոխանորդը Սըրուանձտեանց Դեր. Գարեգին, իզմիտ Առաջնորդ Գրիգորկիմեան Դեր. Ստեփան, Քէօթահիա Առաջնորդը Դերձակեան Դեր. Գէորգ, վէ վանտա կտուց Անապատ վանահայրը Դեր. Պողոս վարդապետլերին թագտիսլերի Ս. Էջմիածին կաթողիկոսը վէհ. Գէորգ Սրբազան թարաֆընտան կէլէճէք սեպտեմբեր այընա թաալիգ օլունմըշտը։

ՄԱԹԷՄ

Էրզրում մուսպիրիսիդէն ալտըղըմըզ մէքթուպ տը։

Կարին 30 մայիս 1881

Քաղաքիս առաջին գերդաստաններէն Պալարեանց տան գըլխաւորն Մեծ. Մարտիրոս էֆէնտի յերէկն հանգաւ 'ի Տէր։

Յուղարկաւորութեան հանդէսը խիստ չքեղ և փառաւոր կերպիւ կատարուեցաւ երեկ առաւօտեան ժամ 2ին։ Դեր. Առաջնորդն քահանի չափ քահանայք, երգեցիկ մանկունք և հարիւրաւոր ազգայինք բոլորած էին նորա դագաղն պատկառելի, զոր և դիմաւորեցին Յունաց քահանայք իրենց եկեղեցւոյ առջևէն անցած միջոցին և Ի պատ. Հ-Ղ-ԿԻՐՀԵՆԷՏՈՒԹԻՆ. եկեղեցին լուսավառութեամբ պատրաստեալ էր ուր մտան մերայինք և ննջեցելոյն վրայ հանգստեան աղօթք կարդացուեցաւ 'ի Յունաց։

Ելեալ ատտի միևնոյն չքեղութեամբ և ընդ Յոյն քահանայս առաջնորդեցին զդագաղն 'ի մեր եկեղեցի, յորում Դեր. Օրմանեան ըստ բաղձանաց Պալարեան ընտանեաց հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց. և յաւարտ Պատարագին մի սրտառուչ և գեղեցիկ դամբանական խօսելով, դրուատեց հանգուցեալն առաքինի ընթացքը, մարդասիրական գործերը, նահապետական կեանքը և այն ամէն բարեմասնութիւնքը, զոր ունէր։

Մարտիրոս էֆէնտի Պալարեան տխուր անցեալ մը չունէր. և քաղաքական ու ազգային պաշտօններով ծառայած էր իւր ազգին և տերութեան. Դափուճի պաշի աստիճանն ստացած էր. իւր բարի և առաքինի վարքը սիրելի ըրած էին զինքն կարնեցւոյն, որով և թաղմանը ներկայ գտնուող հազարի մօտ ազգայինք մեծ ցաւով մատուցին իրենց վերջին ողջոյնն առ իւր ցուրտ դամբարան։

Այս քանի մը օգտակար չառաջարկան գործոց արդիւնքն վայելած և դեռ պիտի վայելէ կարնեցին. և առ որս շնորհեալ և նուիրեալ թէ կառավարութեան և թէ կարնոյ ժողովրդեան հանգանքն ու յարգանք այժմէն իսկ փառաւորած են զիրենք։

Վշտակցութիւնս յայտնելով մեծ տան Պալարեան Ս. հոգւոյ մխիթարութիւնը կը հայցեմք։

Աթիէքի ֆգրա տունքի նիւսխէմիզտէ սէհվէն իլանաթ սրբազնատ տէրէ խրիմիզ օլմաղլա, պու կիւն թէքբար նէչը իտէրիզ։

Հարպիյէ նէզարէթինին իլանաթը մատտէսինտէն տօլայը կէչէն կիւնքի Մ-ինտէ պիղիմ ալէյհիմիզտէ թահդիրամիզ պիր պէնտ կէօրիւլմիշ տիր։

Մէզգիւր պէնտ քիւլլիյէն մուղայիրի հագգրգաթ իսէ տէ, Մ-ինին թէսմիյէ իյէտիկի զաթ՝ իչպու մէսելէ միւճատելաթընա խիթամ վէրիլմէսինի թարաֆիմիզտան իլթիմաս իթմիշ, վէ Մ-ինէ տախի չու մէսէլէքինին մուղայիրի հագգրգաթ պուլունտուղունը պիլիսթաթ սիսքիւթ իյէտէսինի պէեան իյէմիշ տիր։ Մուսմիլէյհ զաթ՝ ինտիմիզտե մէրի իւլ խաթրը օլաղընտան, չու իլթիմասընը գապուլ իտէրէք, պու՝ պապտ սիսքիւթի ելսթիյար իտէրիզ։

ՏԻՐՈՆԱՑԻՆ

ԹՐԱՄՎԱԾ ՇԻՐՔԷԹԻ

Շիրքէթիմիզին միւտիրի ումումի միւհէնտիս Մ. Ռ. Վիթէրպօ՝ մէճլիսը էճնէպիյէտէ տիկէր պիր պէօյիւք մէսմուրիյէթէ թային օլունմուշ օրտուղընտան, Մէճլիսը իտարէնէն մէմուունիյէթը թամամէսինի մուճիպ օլաճագ սուրէթտէ տէօրթ սէնէտէն պէրու միւթեմատիէն իկիա իթտիկի մէմուրիյէթինտէն իսթիֆա իթտիկինի իլան իտէրիզ։

1878 մարտ 5 թարիխի թահրիրաթը ումումիյէմիզէ թէվֆիգէն, պու կիւնտէն իթիբարէն եէնի միւտիրին վիրուտընա գատար Շիրքէթին պիլճիմէ էվրագընՄէճլիսի իտարէ ազասընտան պիրի իլէ պէրապէր միւֆէթթիշի ումումի

Մ. Հ. Ժ. ԼԱԿՕՍ

թարաֆընտան իմզալանաճաղընը տախի ելսթար էյէրիզ։

Մէճլիսի իտարէ
թարաֆընտան բէյիս
(Իմզա) Ռ. ԷՏՈՒԱՐՏՍ

ՊԻԻՐՏԼԷՐԻՆ ԻՍԵԱՆԸ ՍԱՊԸԳԸ (1)

Վան վիլայէթ Հասան Բաշպան Պաշ Վէքիլ (սապէ) Գասրէ Բաշայա

12/24 յուլիս 1880

(Պա Բէլէրաֆ)

Յուլիս 2 Թարիխլի Թէլէկրաֆը-նէրը ալտըմ։

Էվամիրի ֆէխիմանէնիզ Թէվֆիգէն, լաղըմ կէլէն Թավսիյէլերի, Հէքեարի միլէթսարրը-ֆընա, գայմագամարա վէ այիրէթ բուէսասընա իճրա իլէտիմ, Խասսէթէն միլէթսարրըֆը տասէթ իթտիմ քի, պուլունմասը լաղըմ օլան մահէլերէ պիզզաթ ազմէթ իլէսին, վէ պիլթիւն տըգգաթընը, ինթիզամ ու ասայիշի ումումինին մուհաֆազասը գազիէսինէ հասր իլէսին։ Տիկէր ճիհէթտէն, էմին ատամէր վասէ-Բ...չ... -չիլԹԷր լուէսասընա վէ սարիլերինէ չէտիտէն իսթար իթտիմ քի, հալը հազրը վէ օլ Թարաֆլարրն իհթիյաճաթը վագբասընը նազարը տըգգաթա ալարագ, չիքեայաթը մուճիպ օլաճագ հեր նէվ ամէլ ու հարէքէթլերտէն իճթինապ է լէսինլեր։

Շեմսիյէ տէկին Վան վիլայէթինտէ, Ալլահա պին չիքբլեր օլսուն, զիքբէ չայան պիր ֆէնալէդ վագի օլմամըշտըր։ Պու կիւնքի կիւնտէ հեր վագթտան գիյատէ, պիր Թագըմ սուի նիյէթլի ատէմիէր էն քիչիք հատիսէյի ֆէվգելատէ պէօյիւթերէք, հապտէի գուպպէ կիպի կէօսթերմէք զայրէթինտէ պուլունույորլար։ Ցագաթ իճրաի Թահգիգաթ օլունտուգտա, կերչէքլիք տէրհալ մէյտանա չըգըյոր։ պիզ հեր պիր տէֆատա միւշթէքի ունֆիհա օլան վուգու�թը տէրէճէի էհէմմիյէթինի մէյտանա գօմագլըզա սայու զայրէթ իտէրիզ։

Իյթէ պու սուրէթլէ կէչէն բէնճէնեանէ հեճէի, հատտ ռաթորտ չըգարըլար քի, հայտուտլար Վանտան իքի սաաթ մէսաֆէտէ Եէտի Քիլիսէտէն 800 բէս գօյուն զասգ իթմիշլեր տիր։ Պու հալատիս Ռուսիա սէֆարէթխանէսինէ պիլէ աքս իթմիշ տիր։ Իմոի տէրաքգ իքի գօլ ասքէր կէօնտէրիլիպ, թէտգըգաթ իճրա օլունմասը էմր իտիլտի։

Շիմսիլիք զասգ օլունան գօյունլարը մըգտարը, էնէ բահիպէ-քի, օլ պաղտէ վիլայէթի մէզքիւրէտէ ժանտարմանընը թէչքիլինէ տաիր պիր բլան թէագրդ օլունմագտա օլուպ, պիր դաչ կիւնտէն պանա թէպլիղ իտիլէճէք տիր։ Ֆագաթ հէնուզ գարարկիր օլմամըշ իտի քի, պու ժանտարմա, Հօլանտա ուսուլու իւզրէ՞մի թէչքիլ օլունճագ, եօգսա Ռումանիա ուսուլու իւզրէ մի։ Ռումանիա ժանտարմա ուսուլունտա, խըտմաթը ասքէրիյէ վէ զապթիյէ էօյլէ պիր Թարզ իլէ իմթիզաճ իթտիրիլմիշ տիր քի, պու ուսուլուն տէրէճէի թէէսսիրի, զաթը Շահանէէին նազարը տըգգաթընը ճալիպ օլմուշ տըր։

Ֆագաթ Զաթը Շահանէյէ տէ իֆատէ իթտիյիմ վէճճէլէ, պէնճէ էն մուհիմմ գազիէ, պու իշիւն խասսէթէն պիր զապթիթային իտիւպ, օնա տէմէք տիր քի, քէնտիսինին մազհարը թէվճճիւհաթ օլուպ թէրագգը իթմէսի, մէպհուսանիհի ինթիզամ սըղըզլարրն ֆէխսինտէ մուվֆֆագ օլմասընա մէնուիթ տըր։

Զաթը հազրէթի Բատիշահի իշին էհէմմիյէթինի թագտիր իթմէքտէ օլուպ, տերհալ նազարը տըգգաթընը օլ մատտէ իւզրինէ չէվիրմէքլիկի վատ իթտի։

Պու նէվ թէպլիղաթա մէմուրինի Օսմանլէ թարաֆընտան իթա գըլընան ճէվապլարընը մասլի ումումիսինի թարաֆընըզա իշար իթմէք իւզրէ, տիւնքի կիւն պաղը Ալիտէն սէֆարէթ պաշ թերճէմանընա իթա օլունան պիր գըթա թէլէկրաֆնամէյի սիղէ կէօնտէրմէքտէյիմ։

Էրէյիճէ նուֆուզու օլան պիր թիւրք կաղէթասը աղ պիր վագըթ մուգատտէմ քէնտի պէնտէրինտէն պիրինտէ պէյան իթմիշ տիր քի, Քիւրտլեր Էրմէնիլէրտէն խալըճա զիատէ թէվճճիհաթա լայըգ պիրգավմ տըրլար։

(Իմզա) ՀՕՐՃ ԿՕՇԸՆ

ՆՕԹ ՎԷՐՊԱԼԸՆ ՍՈՒՐԻԹԻ

Մ. Կոշընտան Գասրէ Բաշայա

(Մասէիսասրէ)

Պաշ Գալէտէ իշլերին հալինէ տաիր վան վալիսինին պիր գըթա Թէլէկրաֆնամէսի ճանիպի Պաղը Ալիտէն լուԹֆէն ինկիլիզ սէֆարէթինէ թէպլիղ օլունտուղունու իշարա իթթիխաբ իտէրիմ։

Թէէսսիֆ իտէրիմ քի, պիզիմ վան գօնսօլոսրմըզ օլան Մ. Քիլիթը, քէնտի բարօրթօլարընտա, օ գատտար մուճիպլի իսչնուտի օ. ղաս ոՀստ, ի յերկնՀուստ թէ ստորուստ։

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ

Ուբա՛խ եմ և խքրախ և խզախ և սավախ սիրտ ի բա՛խ, իսկ այդ զի՞նչ է զըբանչ քոյ թզկացդ ի ջոլիր իյայթիւ ի կայթիւ ու ի յակհիւ, որպիսի՞, այսպիսի բիս բիսի ինձ դիպի բարերախտ միշտ անաղտ և անխախտ, արդ պատեհ և նըսեհ. բա՛ ասա՛, ո՛վ մուսա, ըզքո տաղյոյժ չըքնաղ, անսրա՛ղ եմ աւաղ։ (Թզուկքն քարշեն զպարանէն և անկանի յերկիր անյարիր և ցաւակիր) Մի, ով մանկունք, կորի՛ք դուք աւանակք դուք արջոյ (սովորական յիշոցք ուղղեալք առ աշակերտսըն իւր)։

ԼԵՍՐԷՍ

Ծըզրիդ մինակիկ
Երկրածին ձայնիկ
Ասա ինձ զուգակիր,
Օ՛ն աղէ՝ զարթիր
Ցայթիւ
Հիւ հիւ։
Ըզքոց վառեմ արդ
Առնել զքեզ զուարթ
Այլ երգին ոգի
Հոգի պակասի
Կասի։
Հասի՛։
Լուր և զվիսն այլ
Ըզպրիամուն երգեմ ես բաղդ
Եւ ըզդոռ մարտըն քաջայաղթ

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ

Մի՞ դու Հոմերն էգէս, ո՞վ Լէսքէս, աներես պը։ Ետէս։

ԼԵՍՐԷՍ

Ես Հոմերին եմ թըշնամին, ես Լէսքէս Պըւետեան եմ. գիտե՞ս։

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ

Ընթերցեա՞լ էգէ՞ քոյ զերազանն, զպղնձի քաղաքն, զբաղտըդու խալիֆէն, զվեցազարեակն, զոսկիփորիկն, զՓրա մարդինի թարգմանութիւնն ի պաղոնցէ կամ պալիենցէ կամ պալիեանցէ, ըզՅովհան կաթողիկոսն, զՈՒՆԻԹՈՍՆ, ըզԼամպլան և զպրդուսպատուն, զՇերբակացին և զկաղկանտուացին և զայլ ամենայն (հ). անճարարանութիւնս արանց քաջազանց։

ԼԵՍՐԷՍ

Այո՛ այո՛ և հայվա՛յ և էվէ՛թ և ուի և եէ՛ս և սի՛ և նէ՛ և խա՛, խա՛։

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ

Ընթերցի՛ր ինձ ապա՛ ոչ յապայ, այլ հապա՛ զՍաղպին և զյոզկին և զԽաչիւնն և զկուռկուռն պրտուսպատուռ գրամարտիկոսին։

ԼԵՍՐԷՍ (Պերևեշտելով զընչացսըն և առեալ ի ներքս հագագանյատակ)

«Յոզակն ի ճակը յայեր յամպուռ
«Խաչիւն թուԹել ի յամպ անկուռ
«Բարա իսթէր պռէ պռէ տուռ
«Չալէ զուռնա տավուլ ի կուռ։
«Եւ առաթուր չանթից կուռ կուռ
«Ամպկոյ ի կուռ տնզայր ի յուռ
«Մ՚ինչափընդոստդռոյթ ընդ տամալ
«Կարկուտ ի կուռ տեղայր ամ՚ալ
«Ծաղպի արեգ թընդմամբ ի տըրոփ
«Զեռ դիր ըռումբ յազդու ի յոփ։

(Շնչապոռ)

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ

Ամպաքաղաքացիո՛ ի Մասիս ցիս և բիս յիմ մասիս արդ ասեմ բան վըսեմ։

ԼԵՍՐԷՍ

Ասա՛ դու ինձ հապա՛, ո՛վ Մուսա, և գոռա՛ չանթարձակ ի լեզուիդ քում կորեայ, որպէս տղայ կամ զերդ ճայ։

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ

Ի մի տառ ի միտ ա՛ւ զայս բարբառ թառ ու մառ։

«Պիռ՞պէռպէռ պիռ պէռպէռ պէջլէ տէռ.—Պռէ՛ պէռ-պէռ կէլ պէռի պէռպէռ, հիչ պլռ պէռպէռ պիռ պէռպէռէ պռէ պէռպէռ կէլ պէռի պէռ-պէռ տէ՞ռ մի։

ԼԵՍՐԷՍ

Ո՛վ բանիցդ բարելից բառալից պեռալից, վսեմութեան ճոխութեան և կոխութեան։ Այլ արդ՝ թո՛զ, ո քերթող, իմ թզկաց կարճուկաց ասել բան քաջարան։

ԹԶՈՒԿ Ա.

Ա՞խ. ճե՛զ.. հի՛զ.. ճինիվիզ, ճիվէլէկ ճիզվիթամբ, Լոյոլ, Թոռպայա լաֆ սըղա՞ը, հիչ օլուր պու բազար, իլանլար քիմ եազար, Թըքախսս նօպօյնոզ պիր միկ պիր ընդ մէջ, պիր առչեւ պիր եռեւ, ներկայել կայկայել, եզրակայել, լաւատես, յոռետես, հանգստեան առ թոչակ (դադարման թոչակ) հանգստա՞ն՝ այս է քար։ վեհաժողով, ահուդողով և տիրը ըստ որում է տիրայր և տիրք և տիրայր, բան մ՚ընել բան մ՚ի խօսք, ճանչել, զօրնչել, մատցանել (մատուցանել) հանպազօրեայ, բանսիրական, առաջդիմութիւն, ի բաց թիւթիւն բիւթիւն բիւթիւն, կեցցէ՞ յաւէժ

---

(1) Պու կիւնքի կիւնտէ անճագ թարիխէ էհէմմիյէթլէրի գալմըշ օլան պու մուհարրիրաթ, Ինկիլիզ հիւքիւմէթի թարաֆընտան նէշր իտիլմիշ, վէ կէրէք Էվրօպա կաղէթալարընտա, կէրէք Սթանպոլը էճնէպի կաղէթալարընտա, զիքրի սէպպաթ իթմիշ տիր։

ռին սէօզիւնէ պագարագ, 30ա գատտար էնմիշ տիր։ Քիւչիւք պիր վագաանընն էհէմմիյէթինի ըզամ իթմէք իչին կէօսթերիլէն պու զայրէթ, եօգարըտա վագի՞ օլան իչտրըմը թասիգ իթմէքտէ տիր։

ՀԱՍԱՆ

Մ. Կոշընտան Լօրդ Կրանվիլ։

Թարապիա 4 օգոստ. 1880

Մայ Լօրտ,

Վան վիլայէթի Քիւրտլերինին հարէքեաթը պապընտա զաթը ասըլանէլերինին 30 յունիս վէ 1 յուլիս Թարիխլի մուհարրէրաթը իւզրինէ, չունու պէեան իթմէք իսթէրիմ քի, հայտուտ կիւրուհլարընն պու սէրպէսթիի հարաքեաթընա խիթամ վէրմէք մեսէլեսի գատտար սաիր հիչ պիր մատտէ հագգընտա խարիճկէ նազարը Ասպետին բաշայա օ գատտար սըգսեօյլէմմիչիմ։ Մէսէլէի մէզքիւրէ հագգընտա Պապը Ալինին նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթմէմի ամիր օլան՞ մուհարրէրաթը մէզքիւրէյի ախզ իթմէմտէն էվվէլ, սուրէթինի լէֆֆէն կէօնտէրիկիմ նը՞ Վէրդուը Պապը Ալիկէ կէօնտէրմիչ իտիմ։ Օնտան պէրի, Քիւրտլերին հարաքեաթը զայրը մէչրուէսինէ տաիր պանա վարիտ օլան բաբօրթօլարը հիւքիւմէթի Սէնկիյէ թէպլիղտէն կէրի տուրմատըմ։ Պիլճէվապ, Պապը Ալի, պու բաբօրթօլարտա վէ օլ մատտէ հագգընտա սաիր մահալլէրէ վարիտ օլան բաբօրթօլարտա խայը միպալաղաթ պուլունտուղունու, վէ ֆագաթ չիքեայաթ օլունան ինթիզամըզըզար Իրանտան կէլմէ Քիւրտլերին իչի օլտուղունու պէեան իտիյոր։

Օսմանլը վէ Իրան հուտուտու իւզրինտէ միլէթմէքքին Քիւրտլերին թէարրուզաթընը մէն իչիւն Պապը Ալիվէ Իրան պէյինտէ ագտը միլէթսավվէր օլան մուգավէլէնամէ հագգընտա պաղը միպաղհասաթա կիրիչտիմ իսէ տէ, միւզաքէրաթը ճարիյէ։ պիր սուրէթէ նագլ օլունմայընճա, պիր նէթիճէի ֆիրիլիյէ գաթիյէյի միւնթիճ օլմայաճագ տըր կիպի կէօրիւնիյոր։

Շիմսիլիք, պէն ըսրար իթտիմ քի, հիւքիւմէթին էլի ալթընտա պուլունապիլճէք էն չէտիտ ատէմ, միւչքիլաթը Քիւրտիյէնին հալլի իչիւն խասսէթէն թային գըլընան, վէ օնա լաղըմ կէլէն մըգտարտա ասքէր տէ վէրիլսին։ կէչէն հաֆթա, զաթը հազրէթը բատիշահի իլէ միւլագաթ իթմէք չէրէֆինէ նաիլ օլտուղում վագթ, պու թէքլիֆիմի հուզուրը Հիւմայունա տա արդ իյլէտիմ։

Զաթը Շահանէ պանա տէտի

ԶԱՒԵՇՏԱԿԱՆ

ԺՊԻՏՔ ԻՄ ՆԻ ՀԱՔԻՄ

ԺՊԻՏՔ ՀՏՊԻՏՔ

ԴԱՐՈՒՍ ԹԵՐՈՒՍ
ԱՄՊԱՔԱՂԱՔԱՑԻՆ
ՀՆՇՏ ԶԱՒԵՇՏ ՇԵՇՏ Ի ՇԵՇՏ

(Շարունակել պէս Ընթ. 1145)

ՏԵՍԻԼ Բ.

«Ո՛վ Արիստարք և Որատ, ո՛վ «Հանճարք անարատք, ո՞ւր «Էք դո՞ւք արդ» Արիստոֆանէս Պրէոֆէս։

ԼԵՍՐԷՍ (և չոլիր Թզկաց գաճաճից սանգաստակաց կարճհասակաց ընդ իւր, ինքն ցնցոտեաւ և նորա մերկաղուխք զերծեալ զերծեալ, բանչարաքիթք և լայնաբերանք)

ԼԵՍՐԷՍ (Պար առեալ ի Թզկացն որք չուրջ դիւրև խռնեալ, ելանեն և իջանեն ի գլուխն և ի յուսն ի նուսն քուսքուսն և սուսրուսն լուռ մուռ ոչ կուռ կուռ)

Օ.. օ՞.. օ՞.. ո՞հ, թոհ և բոհ, զոհ և զրոհ, կալէ՛ք կալէ՛ք իմ մանկունք երագունք կալէ՛ք զպարանաւդ, որ կախեալ կայ ի վերուստ և դու (առ Ա. Թզկէկն ռնդափեռեկ) զայդ ինչ՞ պէս իշոյ տյոր ի վալը գլխիվայր, տեսցուք մեք զայրդ այդ հէդ, իմաստնապաճոյճ, պերճամիտ, լուսաճաճանչ և գերափայլակնացայտ։ (Ռուռն հարկանեն Թզուկքն զպարանէն քարշեն ի վայր բռնի)

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ (Աղաղակաւ և ոռն ի տրոփ ի վայր ընդոստուցեալ)

Մի, ո՛վ մանկունք, մի՛ խոշտանգէք զիս
«Թա՛ մէրտը սուխէն նէ՛ կիւֆթէ պաչէտ
Այպու հիւնէրի նիհիւֆտէ պաչէտ։
Մ՚վ Սէրրաճ, ոչ Սարաճ ոչ գաճաճ
Մ՚չ Դըդմաճ ոչ և գաճ նաև մաճ»

(ի Կիւլիսթան)

(ոչ պիւլպիւլիսթան)

ԹԶՈՒԿՔՆ

Եուհա՛, եուհա՛, հօպպալա՛, վա՛չ, վա՛չ վա՛չ, քաչիդ դրբրւիդ ցրփրնիդ ի ժրպիտ, մօրուանիդ։

ԼԵՍՐԷՍ

Լ՚Ն է՛ Ն՚ Է՛... ո՛վ գալուստդ ի թաքուստ թաքթաքուստ, ոՀստ

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ

Ուրա՛խ եմ և խքրախ և խզախ և սավախ սիրտ ի բա՛խ, իսկ այդ զի՞նչ է զըբանչ քոյ թզկացդ ի ջոլիր իյայթիւ ի կայթիւ ու ի յակհիւ, որպիսի՞, այսպիսի բիս բիսի ինձ դիպի բարերախտ միշտ անաղտ և անխախտ, արդ պատեհ և նըսեհ. բա՛ ասա՛, ո՛վ մուսա, ըզքո տաղյոյժ չըքնաղ, անսրա՛ղ եմ աւաղ։ (Թզուկքն քարշեն զպարանէն և անկանի յերկիր անյարիր և ցաւակիր) Մի, ով մանկունք, կորի՛ք դուք աւանակք դուք արջոյ (սովորական յիշոցք ուղղեալք առ աշակերտսըն իւր)։

ԼԵՍՐԷՍ

Ծըզրիդ մինակիկ
Երկրածին ձայնիկ
Ասա ինձ զուգակիր,
Օ՛ն աղէ՝ զարթիր
Ցայթիւ
Հիւ հիւ։
Ըզքոց վառեմ արդ
Առնել զքեզ զուարթ
Այլ երգին ոգի
Հոգի պակասի
Կասի։
Հասի՛։
Լուր և զվիսն այլ
Ըզպրիամուն երգեմ ես բաղդ
Եւ ըզդոռ մարտըն քաջայաղթ

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ

Մի՞ դու Հոմերն էգէս, ո՞վ Լէսքէս, աներես պը։ Ետէս։

ԼԵՍՐԷՍ

Ես Հոմերին եմ թըշնամին, ես Լէսքէս Պըւետեան եմ. գիտե՞ս։

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ

Ընթերցեա՞լ էգէ՞ քոյ զերազանն, զպղնձի քաղաքն, զբաղտըդու խալիֆէն, զվեցազարեակն, զոսկիփորիկն, զՓրա մարդինի թարգմանութիւնն ի պաղոնցէ կամ պալիենցէ կամ պալիեանցէ, ըզՅովհան կաթողիկոսն, զՈՒՆԻԹՈՍՆ, ըզԼամպլան և զպրդուսպատուն, զՇերբակացին և զկաղկանտուացին և զայլ ամենայն (հ). անճարարանութիւնս արանց քաջազանց։

ԼԵՍՐԷՍ

Այո՛ այո՛ և հայվա՛յ և էվէ՛թ և ուի և եէ՛ս և սի՛ և նէ՛ և խա՛, խա՛։

ռանճաղընտա կէչէն իւչ մահ զարֆընտա երիմի ատէտ Քիւրտ վէ Խրիսթիյան քէյլերինի եաղմա իթտիրլէրինէ տաիր իթտի մալիմաթ իտիյոր։ վէ ըսրար իտէեօր քի, քէնտի Քիւրտլերինին հուտուտու թէճավուզ իթմէսինի մէն իչիւն լաղըմ կէլէն թէտապիրի իթթիխազ իթմէսի, հիւքիւմէթի իրանիյէտէն չիտտէթլիճէ թալէպ օլունսուն, պախուսուս քի Օսմանլը ասքէրի, օնլարրն հիւճիւմլերինի մէն իթմէյէ մուգթէտիր օլաճագ մըգտարտա պուլունուեօր։

Պինպաչը թրօթթը, Պիթլիս վիլայէթինտէ մէհաքիմին թէչքիլի վէ զապրթանընն թանզիմի՝ ազչէնին ֆըգտանընա մէպնի կէլէճէք սէնեյէ գատտար թէէխիր օլունտըղընը, վէ դաթլ ճինաեէթինի իճրա իթմիշ օլմագլըզլա միլէթէհիմ օլան հասուտ 60 քիչինին հէնուզ հապտտա պուլունտուգլարընը, վէ գահթըն Պաշ Գալէտէ, Պայազիտտէ վէ Հէքքեարիտէ տէհչէթամիզ ֆելքէթլեր իճրա իթտիյինի հիքայէ իտէյոր։

Ինկիլիզ հիւքիւմէթի՝ պաչգա պիր սուրէթէ կիրմէտիյի սօն թէնլեկրաֆլարտան անլայընլան պու հալէ խիթամ վիրմէք իչիւն, Պապը Ալինին քէնտի գուվվէթ ու նուֆուզունու իճրատա միսարատթ իտէճէյինտէն էմին տիր։

Ճ. ԿՕՇԸՆ

21 յունիս 1880 Թարապիա

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Վան մուխպիրիմիզէն կէլէն մէքթուպ տըր։

ՀԱՆԴԷՍ ԻՆ. ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Վան 1881 Մայիս 26

Այդ մեծ հանդէսը կատարուեցաւ մայիս 24ին Հայրենասէր Ընկերութեան կողմանէ կազմեալ կարգադիր Մասնաժողովի մը ձեռքով կարելի եղածին չափ շքեղութեամբ։ Հանդիսավարն էր Ա. Յակոբեանի կից Յայնկոյներու հովիտն, թէև կուսակալ փաշան նախ պատուիրեց Ա. Յակոբեանէն հեռու մի վանքի մէջ կատարել, բայց Առաջն. փոխ. Գեր. Գարեգին Մ. Հօր աշխատութեան և առկառավարական դուռն ըրած ջանից շնորհիւ որոշեալ հովտին մէջ կատարելու հրաման տուուեցաւ։ Երկու տեսակ տոմսակ շրջարերութեան հանուած էին ինպատ Հայկազնեան վարժարանի, մին ճաշկերոյթի որ կ՚արժէր 15 ղրշ. արծաթ և երկրորդն մտից՝ 2 ½ ղրշ. գնով։ Ըստ որում կարգադիր Մասնաժողովոյ մէջ գլխաւորքն էին Միացեալ Ընկ. վարժապետանոցի Ցեսուշն և միայլ դասատու, հանդիսին առաջին և մեծ դերը նոցա ձեռքն էր, հետևապէս նորա շքեղութիւնն ապահովեալ էր և այդ պատճառաւ բաւական տոմսակ ծախուեցաւ։ Առաւօտ Յայնկոյներու եկեղեցին հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ, ժամ 1ին կարգադիր Մասնաժողովն Հայկազեան վարժարանէն մեկնեցաւ երգերով և նուագարանօք, այլևայլ դրօշակներով և խուռն բազմութիւն ժողովրդեան դէպի Յայնկոյներ, որոյ եռևէն եկաւ Արարուց հրապարակէն Աղգանուէր ընկերութիւնը ճիշդ մի ևնոյն եղանակաւ և ճոխութեամբ։ Ժամերկուք ու կէսին պատարագն աւարտելով հանդիսավարին կից գետափի մը մէջ վարժապետանոցի աշակերտներն ձիախաղեր ըրին ըստ նոր ոճոյ զոր ուսուցած է Ռուսաստանցի մի ուսուցիչ՝ Զիարչաւն վերջացաւ ժամ 3ին, որմէ մի ժամ յետոյ ճաշկերոյթն սկսաւ եկեղեցւոյն բակին մէջ և տևեց մինչև եօթն ու կէս։ Սեղանին վրայ բաժակներ առաջարկեցան Վեհ. Սուլթանի, իւր նախարարաց, կուսակալ Հասան փաշայի և Վանայ ուրիշ կառավարական պաշտօնէից կենաց, յորոց ներկայ էին ընդհանուր դատախազն, ոստիկանութեան տեսուչ, միլիվա փաշա և վճռաբեկ ատենին նախագահն։ Նոյնպէս բաժակներ քամուեցան Անգղիոյ և Ռուսիոյ վեհապետաց կենաց համար, որոց ներկայացուցիչք Վսեմ. Պ. Քէյլթն և Վսեմ. Պ. Կամարական, սեղանին գլուխն կը բազմէին։ Դարձեալ բաժակներ առաջարկուեցան նաև Ամեն. Ներսէս Սրբազան Պատրիարքի, Ամեն. Ս. Հարիկի, Հ. Միացեալ ընկերութեան, Հայոց ժողովրդեան համար ևն. ևն. ինչպէս նաև Գեր. Սրուանձտեանցի և պատարագիչ Սրբազանին կենաց։ բոլոր այդ առաջարկութիւններն ամենարուռն ծափահարութեամբ կընդունուէին։ Ճաշէն յետոյ ժամ 8ին բուն հանդիսավայրին մէջ բարձրարձակ մի բեմի վրայէն սկսան ատենախօսութիւնք, որք կընդմիջուէին երգերով և նուագարանաց հընչիւններով։ Թէև ընդհանուր դատախազն (միւտտաիի ումումի)՝ ի դիմաց Վսեմ. կուսակալ փաշային արգիլեց ատենախօսութիւն թէ գրաւոր և թէ բերանացի, բայց զի այդ հրաման 3 ժամ միայն առաջ տրուեցաւ, ուստի չկրցաւ գործադրուիլ և պատասխանատուութիւն ստանձնելով խօսեցան

հետևեալքդ. 1. Ն. Շիրվանեան (Թուրքերէն) 2. Մարկոս Նաթանեան, 3. վարժապետանոցի աշակերտներէն Մ. Թէրլէմէզեան, 4. Մ. Փորթուգալեան (Թուրքերէն) 5. Ցաճատ Պէյլէրեան և 6. Եւեմիա եպիսկոպոս՝ օրհնաբան։ Նոյնպէս կարդացուեցաւ Վսեմ. Կամսարական Պէյի մի իմաստալից ճառն, որոյ պատճէնն ներփակեալ կը խրկեմ ի հրատարակութիւն։

Միւտտաթի ումումին առաւանմիջապէս բոլոր ճառերն, բայց ի կամարական Պէյի ճառէն. կը կարծուի թէ վերջէն հարցաքննութիւնք պիտի լինին, բայց ես չեմ հաւատար։ Անդուլ ծափահարութիւնք և կեցցէներ կընդմիջէին ճառերն։ Ժամ 9ին սկսաւ Հայկական պար՝ Հայկական նուագածուց առաջնորդութեամբ։ Ժամ 10ին մօտեր վերջ գտաւ հանդէսն և բազմութիւնն որ 4000ի չափ էր ընդ այր և ընդ կին միև նոյն կերպով վերադարձաւ երգօք և նուագօք։ Ամեն. Սրբազան Հայրիկի և Եւրոպական երկու փոխ-Հիւպատոսաց դռներուն վրայ մասնաւոր երգեր երգուեցան, ծափահարութիւնք եղան։ Վեհ. Սուլթանի անուան նուիրեալ մեծ դրօշակ մը նախընթաց էր բոլոր դրօշակաց, յորս կային Միացեալ Ընկ. Ազգանուէր, Հայրենասէր ընկերութեանց և Սահմանադրութեան զոյգ դրօշներն։ Ամեն բարեմաղթութեանց մէջ առաջինն էր Վեհ. Սուլթանին։ Ժողովուրդը ոգեւորեալ էր, բոլոր Ազգեստան կը թնդար ձայներէ և ծափերէ, արևը ամպերուն ետև ծածկուելով զգուշացաւ նեղել հանդիսականներն։ Ժամ 11ին ամեն բան լմնցած էր երբ անձրևն որ առկախ կայր եթերին մէջ ամէն մարդ իւր տուն քաշուիլ ստիպելու համար կարծես, այդ ժամուն տեղայ ուժգնակի։

Վսեմ. Կամսարական պէյի ճառի պատճէնը.

Տեարք Հանդիսականք,

Գոհ եմ որ այս երկրորդ տարին էլ ներկայ կը գտնուիմ Սահմանադրութեան Տարեդարձի հանդիսին, ինչպէս միշտ՝ այսօր էլ ուրախ եմ տեսնելով այսքան բազմութիւն վանեցւոց։ Այն աշխոյժն ու եռանդը, զոր կընկատեմ ձեր վրայ ամէն այսպիսի հանդէսներու մէջ, իմ միտքս կը բերէ մի նշանաւոր մարդու հետևեալ խօսքերը.—«Ով որ դրամ կրոյս՝ ոչինչ կորոյս. ով որ ժամանակ կորոյս՝ շատ կորոյս. իսկ այն որ կորոյս վստահութիւն անձին վրայէն՝ ամէն ինչ կորոյս»

Ուրախալի է որ Հայերը յայտնի կերպով ցոյց կրտան թէ ունին վստահութիւն իրենց անձին վրայ, որովհետև յարատեւ և հաստատմամբ՝ բայց և միշտ յաջող կերպով դէպի յառաջ կը քալեն։ Զընայելով թէ՝ կան կարի շատ պակասութիւնք իրենց գործառնութեանց մէջ, պակասութիւնք որոց բարձման անխոնջ կաշխատի ազգին ընտրելագոյն մասն, այնուամենայնիւ Հայերն ունին այն թանկագին յատկութիւնը, որ ամեն ժամանակ գլխաւոր ջնջելն եղեր է ազգաց կատարելութեան գործին։ Այդ յատկութիւնն այն նշանաւոր աշխատասիրութիւնն է՝ որ ուշ թէ կանուխ պիտի տայ իւր հարկ եղած պտուղները։ Եւ նոյն իսկ հիմայ՝ առանց դիտութեան զրահին Ցաճկահայերը՝ ինչպէս կը վկային միաձայն ամէն անաչառ և անկողմնակալ մարդիկ, կարեւոր և օգտակար մի տարրեն Ցաճկաց տէրութեան համար, վանցի մշակութեան և վաճառականութեան մի ժողովուրդ են։

Ի հարկէ այս իսկ պատճառով համազուած՝ Բ. Դուռն տուաւ Հայոց մի Սահմանադրութիւն, որ կարողանայ առաւել ևս անխոչ զարգանալ յօգուտ իրենց և տէրութեան միանգամայն։ Բայց թէ այդ Սահմանադրութիւնը կրցա՞ծ առայել այս նպատակին և բաղձացեալ արդիւնքն արտադրել, այս մասը այն անձանց կը թողում բացատրել, որք անուշտ նորա պատմութեան բովանդակութիւնը պիտի անեն Ձեզ այսօր։

Իսկ ես կրկնելով թէ՝ Հայոց գլխաւոր յատկութիւն լինելով յարատեւ աշխատասիրութիւնը, կը յորդորեմ զձեզ բաղմացնել ձեր մէջ բարեկարգ դպրոցներ, որք միայն կարող են ձեւակերպել ձեր աշխատութիւններն, և կանոնաւոր ուղղութիւն տալ անոնց գործադրութեան։

Անուշտ եմ թէ՝ ոչ ոք 'ի ձէնջ կընայ տարակուսել թէ՝ Հայոց այս յաշող յառաջդիմութիւնը հաճելի չէ նաև այն տէրութեան, որոյ ներկայացուցիչն ըլլալու պատիւն ունիմ այս տեղ։

Կը վերջացնեմ խօսքս, մաղթելով որ ծաղկին Հայ դպրոցներն, և ապրին այն վարժապետները, որք օգտակար կերպիւ կաշխատին ծառայել ազգին։

1881 մայիս 24
Վան

* * *

Ելնէ Վան մասիսպրիմիին այնը թարգմանել կէօնտէրտիկի տիկէր պիր մէքթուպ տրը.

Ուրախութեամբ կը յայտնեմք որ այսօրէն սկսեալ կանոնաւոր սուրհանդակ (թաթար բօսթասի) պիտի բանի Վանէն կ. Պոլիս և փոխադարձաբար։ Հայաստանի Սուրհանդակն ալ որ հաղորդակցութեան դժուարութեանց ոչ սակաւ տոյժ տուած է, կը փութայ այսուհետև այս առիթէն օգուտ քաղել ստէպ թղթակցութեամբ, և ներկայ նամակն որ առաջինն է կանոնաւոր սուրհանդակի կը յանձնուի, կը յուսայ թէ 10—12 օրէն պիտի կարենայ կ. Պոլիս հասնիլ, որ կը բերէ ձեզ հետեւեալ տեղեկութիւնները։

1. Թուրքօ—Պարսկական սահմանագլխոյն վրայ կարեւոր գործողութիւնք կը պատսուին, վասն զի Հրդ. զորաբանակի ընդհանուր հրամանատար Նազիֆ բաշան և թէ Վանայ մասնաւոր հրամանատար Մուսա բաշան իբր 10 օր առաջ այն տեղ գնացին և ունին այժմ իրենց ձեռքին տակ գրեթէ 6—7 հազար զօրք պատրաստ յարձակելու կամ վանելու։ Լսուած լրոց ամենէն ստոյգին նայելով Վսեմ. Նազիֆ բաշան հետամուտ է ձեռք անցուցեալ Շեյխ Ուպէյտուլլահն, որ նախ մերժեր է գալ նորա մօտ, բայց ապա ճարահատեալ ստիպուեր է խօսք տալ յանձնուելու։ Պարսկական սահմանի մէջ զօրք կայ աւելի քան մեր կողմ, բայց դեռ չկրնար ասուիլ թէ կարելի՞է երկու բանակաց հեռանալ ի միմեանց առանց ընդբաղման։ և թէ ի՞նչ գործողութիւնք հարկաւոր են ցուցուելու համար իւրաքանչիւր կողմի զօրաց։ որոց զինուց տակ պատրաստ կենալն անտարակոյս դժուար է նիւթապէս։ Ճշմարտութիւն կը պահանջէ ասել որ Վսեմ. Նազիֆ և Մուսա բաշաներն խիստ մեծ զգուշութիւններ պատուիրած են զօրաց և սոսկալի արգելք դրած՝ չը նեղել ի ճանապարհին կամ ի բանակատեղին գիւղացիները, ոչ ալ ձրի ուտեստ պահանջեն։ այլ դրամով։

2. Մայիս 12ին Անգղիոյ Վեհ. Թագուհւոյն ծննդեան տարեդարձն լինելով. Միացեալ ընկերութեան վարժապետանոցի աշակերտներն՝ առաջնորդութեամբ տեսչին և դասատուաց Անգղիոս—հիւպատոսարան երթալով երգեր երգեցին, շնորհաւորութեան ուղերձ մը կարդաց մին և ծաղկանց փունջ մը նուիրեց մի ուրիշն ի դիմաց աշակերտակցացն Վսեմ. Պ. Քիէլմնի, որ պատշգամն ելնելով ուշադրութեամբ դիտեց ու կարճառօտ պատասխան մը տուաւ յորումհետեւեալ խօսքերն ըսաւ։ «Ի դիմաց Վեհ. Թագուհւոյն շնորհակալ եմ այն համակրանքի յարգանաց համար, զոր կը ցուցնէք առ Նորին Կ. Վեհափառութիւնն և առ Անգղիա։ Կը հաւատամ ձեզ թէ Հայոց ազգը չկրնար դուրս մնալ իւր հոգածութենէն, զի սիրտ մը ունի որ տարբերաց համար կը փափաքէ։» Դափհարութիւնք և Վիվատ աղաղակներն գոռացին, և վերջացան փոխ-հիւպատոսին խօսքերն։

3. Վսեմ. կուսակալ բաշան մայիս 16ին Առաջնորդարան հաղորդեց Դատական գործոց նախարարութեան մի հրամանագիրն որ առանց հրամանի կարգիլէ Հայոց տուներ կամ վարժարաններ գումարուելով ճառեր կարդալ, բանախօսել և այլ նմանօրինակ շարժումներ ու գումարումներ անել, յայտնելով թէ պիտի պատժուին հեղինակներն։ Այս տխուր հրամանագիրն խիստ դէշ տպաւորութիւն ըրաւ այս տեղ, վասն զի Վանայ լսարաններն ուրիշ բան չեն բայց թէ դպրոց երթևեկելու տարիքն անցուցած հասակաւոր մարդոց դասարան բառին կատարեալ նշանակութեամբ, որոց մէջ առողջաբանութեան, աշխարհագրութեան, պատմութեան, բնական գիտութեանց վրայ ևն. ևն. դասախօսութիւնք կը լսային հրապարակաւ իւրաքանչիւր ժողովրդեան և այլ տեղեկութիւններ կը հաղորդուէին, յառաջդիմութեան եղանակներն ու միջոցներն կը բացատրուէին և այս ամփոփ սահմանէն դուրս չէին ելներ։ Ժողովուրդն ուսանելէ զրկել կը նշանակէ այսպիսի արգելք մը, որ Վանայ մէջ բնաւ հարկ չը կար գործադրել։ Բայց դժբաղդաբար մայիս 10ին գումարուած լսարանի մը մէջ ատենախօսող անձ մը կառավարութենէն կոչուելով հարցաքննութեան ենթարկուեցաւ և դեռ կը շարունակուին հարցաքննութիւնք։ Մեր Վեհ. Սուլթանի լուսաբեր ու յառաջդիմասէր ուշադրութիւնը կը հայցեմք խոնարհաբար Վանայ երկրին վրայ, և լուսաւորութեան և բարոյական զարգացման արգելք եղողյիւրեալ հրամանի բարձումն կը խնդրեմք յուսալիր վստահութեամբ։

ՍՄԲԱՏ

ԵՒՆԷ ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՑԲԻՑԷ

Կէչէն այն պիր կիւնիւնեան էշբէթի գաբանէն սիւվար օլտուղու 21 նօմէրօյու Շիրբէթի վաբօրու՝ Պօղազ իչինէ օղրայբպ եօլճու պըրագտըղը վէ ալտըղը պիր իսկէյէտէն հարէքէթի իթտիկի էնանատ, օ արա վաբօրա կիրմէքատէ օլան պիր գաբտըն՝ աղ գալսըն տէնիզէ տիւշէճէք վէ գաբտանըն տիգգաթսըղլըղընա գուրպան կիտէճէք իմիշ։ Հէյլէ քի գաբու աղղընա պուլունան պիլէթճի՝ տէ. չկրնար գուրս մնալ իւր հոգածութենէն, զի սիրտ մը ունի որ տարբերաց համար կը փափաքէ։» Դափհարութիւնք և Վիվատ աղաղակներն գոռացին, և վերջացան փոխ-հիւպատոսին խօսքերն։

3. Վսեմ. կուսակալ բաշան մայիս 16ին Առաջնորդարան հաղորդեց Դատական գործոց նախարարութեան մի հրամանագիրն որ առանց հրամանի կարգիլէ Հայոց տուներ կամ վարժարաններ գումարուելով ճառեր կարդալ, բանախօսել և այլ նմանօրինակ շարժումներ ու գումարումներ անել, յայտնելով թէ պիտի պատժուին հեղինակներն։ Այս տխուր հրամանագիրն խիստ դէշ տպաւորութիւն ըրաւ այս տեղ, վասն զի Վանայ լսարաններն ուրիշ բան չեն բայց թէ դպրոց երթևեկելու տարիքն անցուցած հասակաւոր մարդոց դասարան բառին կատարեալ նշանակութեամբ, որոց մէջ առողջաբանութեան, աշխարհագրութեան, պատմութեան, բնական գիտութեանց վրայ ևն. ևն. դասախօսութիւնք կը լսային հրապարակաւ իւրաքանչիւր ժողովրդեան և այլ տեղեկութիւններ կը հաղորդուէին, յառաջդիմութեան եղանակներն ու միջոցներն կը բացատրուէին և այս ամփոփ սահմանէն դուրս չէին ելներ։ Ժողովուրդն ուսանելէ զրկել կը նշանակէ այսպիսի արգելք մը, որ Վանայ մէջ բնաւ հարկ չը կար գործադրել։ Բայց դժբաղդաբար մայիս 10ին գումարուած լսարանի մը մէջ ատենախօսող անձ մը կառավարութենէն կոչուելով հարցաքննութեան ենթարկուեցաւ և դեռ կը շարունակուին հարցաքննութիւնք։ Մեր Վեհ. Սուլթանի լուսաբեր ու յառաջդիմասէր ուշադրութիւնը կը հայցեմք խոնարհաբար Վանայ երկրին վրայ, և լուսաւորութեան և բարոյական զարգացման արգելք եղողյիւրեալ հրամանի բարձումն կը խնդրեմք յուսալիր վստահութեամբ։

ՍՄԲԱՏ

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Ինկիլթերրա խարիճիէ միւսթէչարը Սըր Զարլս Տիլք՝ մէճլիսի մէպուսանատա Արնաւուտլուգ ահվալը հագգընտա պազը իպգահաթ վէրտիկի սըրատա տէմիշ տիր քի։ Տէրվիշբաշա՝ Արնաւուտլարա զալէպէ իտիպ էքսէր Արնաւուտ բուէսասընը թահթը իթատա ալտրգտան սոնրա, դրթատի մէգքիւրէյէ սուլհ ու ասայիշ վէրմէկէ չալըշըյոր։ Միւսթէչարը միւշրիէյհ իլավէթէն պէյան իթմիշ տիր քի, մատամ քի Պապը Ալի՝ Տէրվիշ բաշանն Արնաւուտ բուէսասընը պիր թագրիպ իլէ թէվդըճի իթտիկինէ տաիր պիր մալիւմաթ ալմամշ տըր, օ հալտէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի թէվասսութա հիչ պիր լիւզում կէօրմէդ։

Սըր Զարլս Տիլք պէյանը իւմիտ իտէրէք տէմիշ տիր քի, Օսմանլը վէ Եունան մուգավէլէսի իմզալանմշ օլմաղլէ, Սթանպուլտա մուգիմ տուէլը մուաղղամա սիւֆէրասը՝ արթրդ նաղարը տրդգաթլարընը, Պէրլին ահանամէսինէքի թիւրքիանըն Բումէլի վիլայաթը ուսուլը իտարէսինէ իճրա օլունճագ իսլահաթա տաիր օրան 23ինճիւ մատտէ մուրագատ գարբյը թութուպ, մէրգումէյի չու մուսթաթարատան գուրթարմշ տըր։ Մէրգումէ գաբրընըն գօճասը պու թէհլիքէնին իւղէրինէ գաբտանըն եանընա կէտիպ, տիդգաթսըղլըգտա պուլընտըղը իչիւն զէվճէսինին տէնիզէ տիւշէճէք օլտուղունու թէքտիր մագամընտա վէ նէզաքէթի տէ էլտէն պրագմագսըզընն գաբտանա պէեան իթտիկինէ, գաբտան նազիքեանէ պիր ճէվապ վէրէրէք պէեանը իթիզար իտէճէք եէրտէ՝ մէրգումա պիր թագրմ թահգիրամիզ թէֆէվվիւհաթտա վէ պիր մուամէլէի նալայրգտտա պուլունուր։ Միւթէչէքքիի մէրգում, էչրէֆ գաբտանըն պու թաւր ու հարաքէթինի կէօրիւնճէ հիչ պիր շէյ թընմայրպաօղրուճաշիրքէթին իտարէսինէ կիտէր քէյֆիյէթի խապէր վէրիր վէ գաբթանըն թէէտիպ իտիլմէսինի թալէպ իտէր։ Լարին մէրգումզադա՝ գաբտանըն հիչ պիր միճաղաթա չարբըմատրդընը կէօրէրէք, տէֆթէրէ շիրքէթ իտարէսինէ կիթմիշ, վէ հէր տէֆտընտա տա իտարէի մէգքիւրէ թարաֆընտան իդնա իտիճի վատէր արմշ իսէ տէ, մէրգում էչրէֆ գաբթանա պու կիւնէ գատար շիրքէթ իտարէսի թարաֆընտան պիր իկթար պիրէ վուգու պուլմամշ տըր։

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Ինկիլթերրա խարիճիէ միւսթէչարը Սըր Զարլս Տիլք՝ մէճլիսի մէպուսանատա Արնաւուտլուգ ահվալը հագգընտա պազը իպգահաթ վէրտիկի սըրատա տէմիշ տիր քի։ Տէրվիշբաշա՝ Արնաւուտլարա զալէպէ իտիպ էքսէր Արնաւուտ բուէսասընը թահթը իթատա ալտրգտան սոնրա, դրթատի մէգքիւրէյէ սուլհ ու ասայիշ վէրմէկէ չալըշըյոր։ Միւսթէչարը միւշրիէյհ իլավէթէն պէյան իթմիշ տիր քի, մատամ քի Պապը Ալի՝ Տէրվիշ բաշանն Արնաւուտ բուէսասընը պիր թագրիպ իլէ թէվդըճի իթտիկինէ տաիր պիր մալիւմաթ ալմամշ տըր, օ հալտէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի թէվասսութա հիչ պիր լիւզում կէօրմէդ։

Բէզալիք կէչէն կիւն պիր էրմէնի Պէյօղլունտա Եէնիչէհիրտէ պիր խանտա տօսթլարընը կէօրմէէ կիտիւպ, ատէթի իտէր իքէն, խանըն ներտիվէնին իւսթպաշընտան ալթ պաշընա գատար եուվարլանարագ աղըրճա զէտէլենմիշ օլմաղլա, պիր իքի սաաթ սօնրա միւթէեսսիրէն վէֆաթ իլէմիշ տիր։

—

Խըրսրզ վէ Եանքէսիճի թագըմընտան պազը էշխաս տահա պու կիւն Տէրսաատէթտէն թէպիտ իտիլճէճքլէրի մէսմու տըր։

—

Տէրսաատէթտէ Ինկիլիզ ժէնէրալ գօնսօլսու Մ. Ֆավսթին կէլէճէք հաֆթա լօնտրատան ըմթամպօլա ավտեթի վէ մուավսէթի իտէճէյի իչիտիմիշ տիր։

—

Կէչէն կիւնքի չիտտէթլի եաղմուր էնասընտա թարապիատա վագը Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսինին խարիճինտէ սէֆարէթ գավազարընա մախսուս օլան էպինէեէ տախի երլտրրըմ տիւշէրէք մէգքիւր էպնիյէնին թավանընը վէ եիւզ թարաֆընը սրվա վէ քիրէճինի բախնէտար իլէմիշ տիր։

—

Էվվելքի կէճէ գապաթաշ էօնլերինտէ տէմիր թամշ օլան Մէճիդիէ նամ պէյլիք վաբօրունու 200 ատամ էօթետէ պուլունան պիր Ինկիլիզ վաբօրունուն իւղերինէ ատամշ օլմաղլա, Մէճիդիէ վաբօրունուն քէնարը գըրըմշ տըր։

—

Կէչէն օն պէշ կիւն զարֆընտա Պաղտատ վիլայէթինտէ վէպա իլէթի զուհուր իտէն մահալլէրտէ եալընը 53 վէֆիլաթ վուգու պուլտուղու վէ նէճճ թարաֆլարընտա իսէ իլլէթը մէգքիւրէտէն հիչ էսէր գալմատըգը ճիհէթլէ էհալի մահալը մէգքիւրէտէ իգամէթէ մէէղուն օլաճագ իմիշ։

—

ճիպինճէ զուհուրէ կէթիրիլէճէք մէսէլէլէրէ հասբ իտէճէքլէր տիր։

Ինկիլթերրանըն Տէրսաատէթ սէֆիրը ճէտիտի լօրտ Տիւֆրին՝ հիւքիւմէթը մէթպուասը թարաֆընտան մէսաիլը մէգքիւրէյի թահթը միւզաքէրէյէ ալմագ իչիւն ըաղմ կէլէն պիլճիւմէ թալիմաթը տրդ էյլէմիշ տիր։

—

Կէչէն կիւն Իւսկիւտարտա գարաճա Ահմէտտէ տէրունինտէ 3 իսլամ գատընը պուլունան պիր գօնագ արապասը օտուն եիւքլիւ պիր տրապայա չարբմասէյլա տէվրիրմիշ օլմաղլա, գատընլար ճիւղճէճ պէրէլէնմիշ իսէ աէ, արապաճը աղըրճա մէճրուհ օլմուշ օլտուղունտան, պիր գաչ սաաթ սօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր։

Բէզալիք կէչէն կիւն պիր էրմէնի Պէյօղլունտա Եէնիչէհիրտէ պիր խանտա տօսթլարընը կէօրմէէ կիտիւպ, ատէթի իտէր իքէն, խանըն ներտիվէնին իւսթպաշընտան ալթ պաշընա գատար եուվարլանարագ աղըրճա զէտէլենմիշ օլմաղլա, պիր իքի սաաթ սօնրա միւթէեսսիրէն վէֆաթ իլէմիշ տիր։

—

Խըրսրզ վէ Եանքէսիճի թագըմընտան պազը էշխաս տահա պու կիւն Տէրսաատէթտէն թէպիտ իտիլճէճքլէրի մէսմու տըր։

—

Տէրսաատէթտէ Ինկիլիզ ժէնէրալ գօնսօլսու Մ. Ֆավսթին կէլէճէք հաֆթա լօնտրատան ըմթամպօլա ատէթի վէ մուավսէթի իտէճէյի իչիտիմիշ տիր։

—

Կէչէն կիւնքի չիտտէթլի եաղմուր էնասընտա թարապիատա վագը Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսինին խարիճինտէ սէֆարէթ գավազարընա մախսուս օլան էպինէեէ տախի երլտրրըմ տիւշէրէք մէգքիւր էպնիյէնին թավանընը վէ եիւզ թարաֆընը սրվա վէ քիրէճինի բախնէտար իլէմիշ տիր։

—

Էվվելքի կէճէ գապաթաշ էօնլերինտէ տէմիր թամշ օլան Մէճիդիէ նամ պէյլիք վաբօրունու 200 ատամ էօթետէ պուլունան պիր Ինկիլիզ վաբօրունուն իւղերինէ ատամշ օլմաղլա, Մէճիդիէ վաբօրունուն քէնարը գըրըմշ տըր։

—

Կէչէն օն պէշ կիւն զարֆընտա Պաղտատ վիլայէթինտէ վէպա իլէթի զուհուր իտէն մահալլէրտէ եալընը 53 վէֆիլաթ վուգու պուլտուղու վէ նէճճ թարաֆլարընտա իսէ իլլէթը մէգքիւրէտէն հիչ էսէր գալմատըգը ճիհէթլէ էհալի մահալը մէգքիւրէտէ իգամէթէ մէէղուն օլաճագ իմիշ։

—

թէմպէքի 'ի հրատ և աղատ, զոր 'ի նկատ առյիսպաթ և 'ի փաստ,

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ

Է՞ լեռքէս պըլեռէս դու կեցցես 'ի բոպէս դէղադէղ զերդ Հանեան և Համբէս, որ հանես դու այսպէս համբակ վէս 'ի կըրկէս 'ի հանդէս յասպարէզ։

ԹԶՈՒԿՆ Ա.

Գորտամկնամարտութիւն, աղդալեզուապղծութիւն, գերաձերբակալահանդիսականախաղակցութիւն (եէսիր ալմաճա) կարէ՞ք ածել դուք ի հանդիսականութիւն, ո՛վ Դանամիչեանդ և քառիչեանդ թերթք հանպազօրեալք, ազգսիրութեան սո՛ւտ բաղբաղալք։

ԹԶՈՒԿՆ Գ.

Արամազդս անզգաստ ապապատ և անազդ, ըստ որում Ամբակում, չաթթուալ, վաւերել, արտօնել, հոգնութիւն (յոգնութիւն) մեղրալուսին, չեմք ուզեր ծանրանալ (՝) այս խնդրոյն վերայ, ա՞յլ, ա՞յլ, ա՞յլ։— Թեթև. նալ,— հաֆիֆինալ։—հետևաբար.—ներձգութիւն, ստորաբառնալ, ընտիր պատճառ։— առաւել քան երբէք միշտ եմ հեգ և զէվզէք։—իմ զեկոց է մի ցոյց և զայրոյց ապացոյց։— նա ծանոյց սա զեկոյց և ուռոյց փքոցուռուց։— —. —՝ —՝. . . .

ԹԶՈՒԿՆ Դ.

Հայերի, ներկայի ապագայի միշտ բաղդի ցանկալի ճառելի յառաջի դաստիարակութիւնի պատճառի մեզ պիտի խօսիլ և լեղուի խնդիրի, փորձ և հուր կամ վառօղ թնդանօթի կամ սուլեստ միշտ եմ հեստ և ըմբոստ ցանգընդատ։

ԹԶՈՒԿՆ Ա.

Ես աշխարհաբառամաքրախօս եմ.

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ

Ես գրաբառաբառանդնամոլ եմ զի գրաբառն է վեհ տառ,աշխարհաբառն է մուրտառ

ԹԶՈՒԿՆ Գ.

Ես ունիմ ընտիր պատճառ, զի գրաբառն է մուրտառ աշխարհաբառ է վեհ տառ։

ՍԵՒԱՑՕՆՆ

(Վայրիկ մի որպէս զփայլակն երևեալ և սարսափեցուցանէ) ի բաց կացէ՛ք, 'ի բա՛ց՝ յանդգո՛ւնք սրբաբապ՛ղծք, զի՞ կայ ձեզ և գրաբառին։

ԹԻՌԹԻՌԱՔԵԱՆ

Ո՛չ սաստիւք, այլ փաստիւք։

ՄՐՄՈՒՆՋ

Անանկ չէ՛, ասանկ է, ա՛յս անկ է, ԱՇԽԱՏԷ՛ և լրսէ՛ և սրվէ՛։

ԹԶՈՒԿՆ Բ.

Ես բաղմալեզուաբառախօս եմ

ԹԶՈՒԿՆ Դ.

Եւ ես որովայնազուարճապոռտախօսաբանութիւն դիտեմ։

ՊԱՐ ԹԶԿԱՑՆ

Լ ի՛չտէ. Օ՛ն հայտէ՛ էն ի՛չտէ պի. նի՛չտէ զկէ՛ էթ զիէթէ, զըմպըռ

ՈՀ ԸՂԴՈՂԱՆ

Սիրտ իմ հարկանի,
Շանթք երկնատեղաց
Սատիւ սպառնալեաց
Սըրխուն երկեղուկ
Զարեաց ի չըշուկ.
Ցաստմն անողոք
Շողայ դիցն զմեռք.
Ի Զայն որոտման
Դիցն ապդի հրաման
(Սոփոկղ. յեդիպ. կողն. տող 1526)

ԵԻՏԵՐՊԷ (Էէյտրէբէյ)

Ձռնչէ ճրպուռն ի ճրղին ճրճուռն ճընճղուկք ճրուռողականք.

ԿԱԼԻՈՊԷ

Ո՛հեք մանկիկ, դու զնխատ բախտին թէ զհարկաւ
Անցցես 'ի բաց, դու Մարկեղոս լեցիս բնաւ,
Ածէ՛ք չուչանս ինձ և ծաղկունս կարմիր,
Ծաւալեցցիս ընծայաւ, տուք բրանալիր,
Պըճնել զիմդն ձօնիւք ըստուերս ըվթոռին,
Զըսպասս զայս մատուցանել՝ նրա սին։ (ԵՆ. Զ.)

ԿՂԻՈՎ

Ընդ անհեթեթ բեռինն անկեալ իւրովի,
Փապարելոյ հանգունատիպ սարոյի,
Որ տապալի յարմատախիլ յերիմանթ
Կամ ի բարձու անկեալ յիդայերին անդ. (ԼՆ)

ՄԵԼՊՈՄԵՆԷ

Պաղի՛մ, Պաղի՛մ, սիրտ իմ ընդքեզ դեղանի
Ո՞ր ձեռն ըզքոյդ մերկեաց տեսիլ գեղանի. (Ռասին)
(Լսեմ խոլոռ մոլոռ՝ ուրախ և խրախ՝ ճոխ և կոխ Թիռթիռաքեան)

ՄԱՆՏՈՒԱՑԻՆ

Ցերկիր գիակնըն տապալի, և արիւն
Ընդ գեղանի գնայ ընդանդամըս նորուն.
Եւ պարանոցըն խոնարհեալ ի վայր կոյս,
Գրլուխն ի կախ հակամիտ յեց ի յուս.
Իբր ըզծաղիկ բոսորագեղ թառամեալ
Մինչ առաթուր կոխէ խոփոյն ընդա սայր,
Իբր ըզկակաչ մինչ խոնարհի ի յերկիր
Ի յանձրևացն ուղխց եղեալ ծանրակիր։ (ԵՆ.)
(Բեզի՛ քեզի՛ քեզի՛, ի պարտիզի և ի քարտիզի կիզլի պիզլի Թիռթիռաքեան՝ ըզգա՞ս դներդաշնակութիւնն և դիպիկութիւն)

ԱԹԵՆԱՍ ('ի բաց զայծենական ասպարն արարեալ և լոյս համասփիւռ զդիմօքն)

Ես ինքն իսկ այն եմ, զոր սահեալ առ եղեր
Հեղեղաբար տեսանես յորդ խյալիս,
Եւ որ ընդ անդս անչբրպեռեմ՝
ընդ բերիոս
Երկնագունակ դիր կապուտակ

Երկնագունակգետ կապուտակ Տիբերիս

ԱՐԻՈՏԱՐՔՈՍ

Երկնաբնակաց դիցքն գոլով սիրելիս՝ (ԵՆ.)

Զհետ մրրկի և ահա արև։ Ո՞վ դիցուհիք դեղասէրք, բարեաբարքէք ի բաց վանեալ զայդ չարատաւիղ իմաստակդ։ որք ոչ զհահն և ոչ զանճահն գիտեն ինչ, այլ խառն ի խառն կոկոզաբանեն, ցա՛յն հասեալ է յաւակնութիւն ջոկատիդ՝ զի ի սուղ վարկենի դարձուցին զՊարնասոս և զեղեկոն ի վայր խայտառակութեանց իւրեանց՝ ծեքծեքելով զբառս և դժոխալուր ճառատմամբ համարտակութեանց. փոխանակ զի զայդ արարին դոքա՝ մեռցի անուն դոցին ընդ դոսա և որում ցանկացանն պարծանք՝ եղիցի նոցա ի կորանս և ի նախատինս յաւիտեանական։ Ա՛զգ ապաշնորհ և թմբեալ, որ ոչ զօրէնս իւր գիտէ և ոչ բանին դնէ երբէք միտ՝ վերջացեալ ի հայրենական իմաստից։ Եղո՛ւկ նմա . . .:—

ՎԵՐՋ

Յառաջներորդում քսաներորդումթմումև չումև զղեար և հազար բալ և մալ բերող ամեանն մարերի արարի զայս հիւսուած հեշտ ի հեշտ զաւշտի ես փամաթիացի նղեհս ի Հաօթոստեայ ԱՐԻՈՏՈՓԱՆԻԿՈՍ և ոչ Արգոս ոչ և կակոս և ոչ Մարկոս, այլ Մրմանի, 1881 Ոգկիտար Յիւսկիւտար Իսկիտար Իսթիւտառ ոս. կեդար Հուսկ 'Իտառ։

Ի—Մ. Զանգոֆուն՝ Մ. Կլատսթը-նա պիր մէքթուպ կէօնտերիպ, պուտնտա չու սօն սրրատա Պուլ-կարիսթան հիւքիւմէթինին իսթի-մալ իթտիկի միսթէսնա վէսայիթ հագգընտա պէտեանը մէգալ էյլե-տիկինի պունտան ագտէմ եաղըլը իտիք։

Պու տէֆա պլտրղմրզ մալիս-մաթա կէօրէ, Մ. Զանգոֆ մէսէ-լէի մէգքիւրէ հագգընտա Մ. Դապէթթայա տախի պիր մէքթուպ իրսալ իթմիշ տիր։ Անճագ Ֆրան-սա մէճլիսի մէպուսան րէյիսինին մէքթուպը մէգքիւրէ ճէվապ վէ-րիպ վէրմէտիկի մէճհուլ տրը։

—Պուլկարիսթանը վիտին չէհ-րինին միւտտահի ումումիսի օլան պիր Ռուս իլէ տիկեր պազը Ռուս-լար վէ պիր Թապիպ տէրտէթ օ-լունուպ Ռուսիայա կէօնտերիլ-միշլեր տիր։

—Պուլկարիսթան հէեթը վիւքէ-լա ըէիսի սապզգ Մ. Զանգոֆը՝ Պուլկարիսթանտաքի մուգուաթը ախիրքտէն նաչի թէվգրֆ օլուն-տուղու հավատսինին թաստիգ օլունմատրղը Ֆէլէ--բէլէ կազէ-թասը եաղրեոր։

Միւտտեթի մէմուրիէթլերի մինդազդիյէ օլմուշ օլան ճէմիյէթի տաեիմէ ազասընտան իքիսինին եէրլէրինէ տիկէրլերինին պիլ ին-թիսապ թաեիրի զրմնընտա պու տէֆա Ցէրսատէթ Տավա վէքիլ-լերինտէ միւրէքքէպ ճէմիյէթի ումումիսէսինին էքսերիէթի ա-րասըյլա Ցուվհաննէս պէյ Ալիքսան-եան վէ Երկանեան Ցովսէփ էֆէն-տի նասպ ու թաեին գըլընմըշ օլտրգլարընտան, 97 սէնէսի իչին ճէմիյէթի տաեիմէ պէր վէճհի զյոր թէչքիլ գըլընմըշ տրը։

Բէյէ էվվլ Ռուսօլաթ Օֆիրանսուա Բէյէ ասի՝ Հալէբեան Նազարէթ Քէռէքէ վէ) Ալիքսանեան Ցովհան-էֆէնտի սանուքէ)։ Նէս պէյ

Աղաբ Մէհմէտ Ալի
Նազրեան Մանուկ
Երկանեան Ցովսէփ

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

ԱԶԳ

Ընկերութեանս մասնակցիլ փա-փաքողաց դիւրութիւն տալու համար հետեւեալ համեստափայլ Տիկնին և Օրիորդք բարեհաճած են պաշտօն ստանձնել ազգասի-բաբար, բաժանորդագրութիւն բանալ և ընկերութեանս անդա-մուհեաց թիւն ստուարացնել։

Համեստափայլ Տիկին Մարիամ Պիլլօրեան ի Գասը գիւղ
» Օրիորդ Կալինիկ Աստատուր-եան ի Բէրա
» » Զապէլ Խանճեան յիս-կիւտար
» » Մաքրուհի Կիւմիւշ-կէրտան ի Լանկա

Ընկերութիւնս չնորհակալու-թիւն յայտնելով վերոյիշեալ անձ-նուէր Անդամուհեաց, կը փու-թայ այս առթիւ յորդոր կարդալ ազնիւ ընտանեաց որ բարեհաճին ապագային չը հանել ընկերու-թեանս տարած ջանքերը, և չը վհատեցնել իւր անձնուէր անդա-մուհիները, որով միայն պիտի կրնայ ընկերութիւնս իւր ազգօ-գուտ նպատակին իրագործու-թեանը համար պէտք եղած մի-ջոցներուն ձեռնարկել սուղ ժա-մանակի մէջ։

Պարզասէր Հայուհ. Ընկ. Ցնօրէն Ժողովոյ
Ատենապետ Ատենադպիր
Վ. Բ. Զ. Բ. Գ. Բ.

10 յունիս 1881
Սամաթիա

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ.ՀԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆ

Ազգային Ժողովը Նիստ ունիյա. ռաջիկայ Հինգշաբթի առաւօտ 11 յունիս ի Զալաթիա։

Ատենը պիտի բացուի ճիշդ ժամը 2 1/2ին և գոցուի 5 1/2ին։

Հրաւիրեալ են երեսփոխան Է-ֆէնտիները՝ իրենց ազգասիրա-կան պարտականութիւնը կատա-րելու փութալ։

1881 յունիս 6

Պարէնտ Կ. Պալոյ

ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Տեղեկագիրք Երեսփոխանա-նական Նորագ Ընտրութեանց։
2. Կազմութիւն Մայր Դիւանի։
3. Կազմութիւն Նախաքննիչ Դի-ւանի։
4. Ծրագիր Թաղային մատա-կարարութեան օրինաց։—Շարու-նակութիւն վիճաբանութեան ի վերայ Ցեղեկագրի ատենապե-տաց դիւանի։

ԳԱԲՐԻԷԼ ՆԵՐՇԱՊՈՒՀ

ԲԵԿՐԱՆՔ ՈՒ ՎԻՇՏՔ

Ով որ մայրենի լեզուով գրիչ ունի Հայրենի . . . . . .

Բանաստեղծութեան գրքոյկ մ'է որ կը պարունակէ բեկրանաց ու վշտերու վրայ գրուածներ։

Ընդարձակագրին է Ֆրէնկեան գրատունը. կը ծախուի ամեն գը-րավաճառաց քով. գինն է 1/4 Ուրծ.

ԻԼԱՆԱԹ

Պիրինճի տաիրէի պէլէտիյէտէն կէլէն իլան

Ճիսրը ճէտիտ վէ եէնի գարու տէնիզ համամլարընտն իչպու 97 սէնէսի հազիրանընտն պիրինճի բա-զար կիւնիւ չէրտիթի լազըմ իլէ պիլ միզայէտ իհալէ օլունաճա-ղը մուգատտամա իլան օլունմուշ իտի։ Պու քէրրէ միւտտեթը մի-զայէտ հազիրանըն 11ինճի բէնճ-չէնպէհ կիւնինէ գատար թէմտիտ օլունտուղունտան, թալիպ օլա-ճագ քէսանըն եէվմը մէգպուրէ գատար Պիրինճի տաիրէի պէլէ-տիյէ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ իլէմէլերի իլան օլունուր։

6 հազիրան 97 2—2

Գատը քէօյ իսկէլէսիյլէ Մօտա վէ Թուպկինի մմատը վէ Մէօհր-տար վէ Ֆէնէր վէ Գալամբշ նամ մահալլերտէ եարբլաճագ տէնիզ համամլարընտն Օնունճու տաիրէի պէլէտիյէճէ պիտայէթէն իճրա գըլընան միզայէտլերի իւզերինէ իչպու հազիրանըն օն իւչունճու ճումա երթէսի կիւնիւ գարբը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարը Շեհր Էմանէթի մէճլի-սինէ միւրաճաաթ իլէմէլերի։

3 հազիրան 97 3—3

ԲԷՖ ՀՕԳ ՖԻՄԷՍՆԷՃԻ

ՄԻԻՔԷՏՏԷՐ ԻՏԷՆ

ՎԷՎԷԼԷԼԻ ԽՍԹԱԼԸԴ

Պու խսթալըդ ճիւզի պիր միյտ պօզուգլուղու իլէ պալլար, լաքին է-կէր իսթիտատան միւհիմէնիվէզ ի-սէ, նիհայէթ վի-ճուտը հէր թա-րաքինա վէ պալ-լուճա տալղա, գա-բա ճկիրէ վէ մի-տէէ վէ նիհա-էէթ պիթիւն էթ պէզէրինէ պրա-էէթ իսէ, վէ պու սուրէթլէ պու խսթալըդա միւպ-թէլա օլանլար միւտ տէթը էօմիւրէլ-րինտէ մուզտարրպ օլուպ, էօլիւմ անէրի պու իզտիրապտէն գուրթարը-էր։ Էքսէրիա պու խսթալըդ էյի ֆարգ օլունմայրպ եանըլըլուր, լաքին չու սիւվալլար խրատ օլունտուգտա, մէգքիւր խսթալըդա միպթէլա օ-լուպ օլունմատրղը անլալրլըր։ Թա-ամ իթտիքտէն սօնրա նէֆէս պլբպ վէրմէքտէ միւշքիլմի, զահմէթ վէ սրզրնթը չէքէրմիսինիզ։ Տէրինտէն պիր ադրը վէ պու ադրը իլէ պէրապէր տամմի պիր օօրկունուգ տույմ՝ըմբը-նըզ։ Կէօզլէր սարարը մը։ Սապահլարը տիշլէրտէ վէ տիշ էթլէրինտէ գաթը վէ եարբլկան պիր նէմլիք վէ ադրզ տատսրզլըզը վա՞ր մը։ Տիլ բաալը՞ մը տրը։ Գապուրկալարտա վէ սրրթտա ադրը տույա՞ըմբընզ։ Գարա հիյէր պէօյիմիւշ կիպի սաղ թարաֆընզտա պիր թաղեիգ վա՞ր մը։ Գապզրլըգ վա՞ր մը։ Ուճուղի պիր վազկէթտէ եանի պօյլու պօյունա եաթմըշ օլուպ տա պիրտէն պիրէ գալգաղընզտա, պիր նէվի պալ տէօնմէք վէ կէօզլէր գամաշմագ կիպի չէյլէր օլո՞ր մը։ Իտրար ա՞ղ մը տրը վէ բէ՞ք բէնքլի տիր. իտրար թօրլանը՞ր մը։ Թաամ տան սօնրա՝ եէտիյինիզ տէրհալ էքլի՞ր մի վէ կէյիրմէքլէր կէլի՞ր մի։ Սրգ սրգ եիւրէք չարբրնթրը վուգու պու-լո՞ւր մու։ Պիթիւն պու էմարէլէր պիրտէն կէլէմէզլէր։ լաքին պու տէհ-չէթլի խսթալըդը թէրագիսինէ կէօրէ, մէգքիւր էմարէլէր խսթայա բէյտէրբէյ էվլէթ վէրիրլեր։ Եկեր պու խսթալըդ պիր միւտեթ իմթի-տատ իտէր իսէ գուրու վէ կը՞ըզլա-տրհը պիր էօքսիրիւք հասրլ օլուր, վէ պիր ազ սօնրա պու էօքսիրիւքլէ պաղամ տա կէլիր։ Խսթալըդ բէք իլէրի վարմըշ օլտուղու թագտիրտէ, ատրի էսմէր վէ քիրլի կիպի պիր բէնկ ալըր, էլլէր վէ ատագլար սօղուր վէ նէմլէնիր։ Գարա հիյէր իլէ տալագ բէյտէրբէյ խսթալանընճա, սրզը աղ-բրլարը մէյտանա չըգար վէ պէրմիւ-թատ իճրա օլուճան թէտավի պու սօն աղրբլարա հիչ պիր թէէսիր իթմէզ։ Պու խսթալըդ ատի պիր մուալիճէ իլէ տէֆ օլունուր իսէ, իլգ էմարէ-լէր կէօրիւլինճէ ատրհալ պիր տիգ-գաթը թամմէ իլէ թէտավի իթմէք բէք էհէմմ տիր, վէ կէկր խսթալըդ էյլիճէ քէօքլէշմէ իսէ, իլթահ ալը-լընճայա վէ հաղմ ալէթլէրլի տիւզէ-լինճէյէ գատար ասբլ իլաճա տէվամ իթմէլի տիր։ Պու խսթալըդա գա-բա ճկիրէ խսթալըդը նազարբյլա պա-գըլըզ, պու տէհչէթլի իլլէթ ալէյ-հինտէ էն էմին վէ էն միւէսսիր իլաճ «Սեկլէրէ ղեթ՞ուէ ղերօզը» տրը։ Պու պիր թէրթիպի նէպաթի օլուպ, Ամէրիգատա եաբբլրը վէ Լօնտրատա Ֆարինկթըն Բօատ Է. Գ. Նօ. 21տէ Ա. Ճ. Ոլիթ թարաֆընտան սաթըլըր։ Պու շիրոյ՝ սէպէպը հագիգիսինի վէ պիթթապ խսթալըդը տա քէօքիւնտէն տէֆ իտէր։

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԻԹ

21 Ֆարթինկթըն Բօատ Լօնտրա Է. Գ.

Սթամպօլտա Եէնի Ճամի սօգաղընտա Մ. Տէլլա Սուտանը էֆզախա-նէսինտէ վէ Պէյօղլուն ճատտէսինտէ Մ. Գանցիգ պիրատէրլէրինին ին-կիլիզ էֆզախանէսինտէ վէ Գալաթա-տա Եիւքսէք Գալտրրըմտա Մ. Վէ-լիթին էֆզախանէսինտէ վէ պիշիմվէ սպէշլար տիւքքեանլարընտա պուլուս-նուր։

Թօքտան վէ բէրաքէնտէ միւպա-եեաթ իչուն Գալաթատա Զապրթա գուրպինտէ Եիւքսէք Գալտրրըմտա Նօ. 95/7տէ Ղումում Ինկիլիզ Մաղազա-սընտա մէճուրը մախսուսը ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ յա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ԷՎԳԱՖ

Պէյօղլունտա Ալթընճը տաիրէ գաբ-ըրընտա քեանն 9 նիւմէրօլու պէր-մուհիպի խարիթա 250 զրրա պիր գը-թա արսաի վագիկէ պլմիւզայէտէ 42,500 զուրուշ պէտէլ իլէ թալիպլի էօհտէսինտէ թէգարրուր էյլէտիկին-տէն, 1297 սէնէսի շէհրը հազիրանը-նընն ուօգուզունճու սալը կիւնիւնտէն իթիպարէն շէհրը մէգքիւրու 17ինճի չարշէնպիհ կիւնինտէ տէկին միւզայ-տէի գաթիյէսի իճրա գըլընճաղընտ-ան, վէ շէհրը մէգքիւրուն 18ինճի բէնճէշպիհ կիւնիւ տախի 100տէ 5 զամմ գասալ իտիլէճէկինտէն, զամմ-լա թալիպ օլանլարը էյամը մէգքիւ-ռէտէ Խվգաֆը Հիմայուն խագինէսի իտարէ մէճլիսինէ կէլմէկլերի տօգու-զունճու տէֆա սլարագ գաթիէն իլան օլունուր։

9 հազիրան 97 2—1

Էվգաֆը Հիմայուն խագինէսի մահիւլաթ տաիրէսինտէ պէհէր կիւն միզայէտէլերի իճրա օլուն-մագտա օլան աթի իւզ զիքը մահ-իւլաթը պին իքի եիւզ տօգսան եէտի սէնէսի մայիսինին օն սէ-քիզինճի բազար իրթէսի կիւնիւն-տէն սէնէի մէղումմ հազիրանը-նընն սէքիզինճի բազար էրթէսի կիւնինտէ տէկին մահիւլաթ տաի-ըսպյէ իտարէ մէճլիսինէ կէլ-մէլերի իչ տէֆա իլան գըլընմը իտի։ Շէհրը մէգքիւրը սէ-քիզինճի բազար էրթէսի կիւ-նինտէն իթիպարէն շէհրը մէգ-քիւրը 15ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ օնա գատար տա-խի հուզուրը նէզարէթտէ միւզա-յէտէյի ինթիհապյէլերի իճրա գը-ըլընճաղընտան հէր նէ գատար զամմ վուգու պուլուր իսէ գա-պուլ օլունուպ զիքը օլուն սա-աթտան 24 սաաթա գատար տա եիւզտէ պէշ վէ տտհա զիյատէ զամմ վուգու պուլուր իսէ գա-պուլ իտիլէրէք, անտէն սօնրա Պապը Ալիսէ արզ ու իսթիզան գըլընճաղը տէօրտունճու տէֆա օլարագ իլան ու իսթար գըլընը։

. . 60..5000,(1) Գալաթատա Ճամի քէպիր մահալլէսինտէ Նէմէնիվիլը ճատտէսինտէ թէրպիէն 50 զրրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գույուլու միւթէմիվ շէհրիյէ 60 զրշ. քիրալը խարապճա ալչպպ պիր պապ մէնզիլ։

. . 5 . . 8000 , Գատը գարկէսինտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ Հաբրէը պազը օսգաղընտա թէրպիէն 2244 զը-բա պիր գըթա պաղ մահալի։

. . 25 . . 3500 , Էյրիգարու գուբ-պինտէ Էլհաճ Իլիաս մահալլէսինտէ Թայդան ճատտէսինտէ թէրպիէն 20 զրրա արսատա մէպնի շէհրիյէ 60 զրշ. քիրալը պիր պապ պէրպէր տիւքքեա-նընն միւլք մանէտիյի։

. . 24 վէ 26 վէ 27 . . 16340 . . 21340 , Գուլէ-Գարուսընտա Շահ Գօլու մահալլէսինտէ Քիւչիւք—Խէն-տէք սօգաղընտա թէրպիէն 650 զրրա իքի գույայը միւթէմիվ պիր գրթա մէնզիլ արսասընն խումս հիսէպի։

. . 7 . . 2667, Էյուպտի Ճամի քէպիր մահալլէսինտէ Գույուսը—Զէր-մէսի ճատտէսինտէ թէրպիէն 30 զրրա արսատա մէպնի շէհրիյէ հիւզ զրշ. քիրալը պիր պապ գատաիֆնի տիւք-քեանընն սիւիւս հիսէպի։

. . 1 . . 6250 , Զէնպէրլի Թաշ գուբ-պինտէ Վէկիր խանը տէրունինտէ թէրպիէն 80 զրրա արսատա մէպնի շէհրիյէ 240 զրշ. քիրալը ֆէվգինտէ 2 օտայը միւթէմիվ պիր պապ գահվէ տիւքքեանընն սիւիւս հիսէպի։

. . 4 . . 3000 , Շէհր Էմինինտէ Էր-ըէքլի մահալլէսինտէ Բազար Թէքքէ-սի սօգաղընտա պիր գուեու վէ պիր սխօրը միւթէմիվ 1300 զրրա պիր գրթա պաղէնին նընգ հիսէպի։

. . 15 վէ 18 վէ 20 . . 25,000 , Պէ-յօղլունտա Շեխ իլ Հարէմ Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Քիւչիւք Տու-վարը սօգաղը իլէ Արնավուտ սօգա-ղընտա թէրպիէն 82 զրրա արսատա մէպնի 6 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր միւթէրէք գուեու վէ Թահիրընտա զրրա արսատա մէպնի 6 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գույու վէ թախթընտա 180 զրշ. քիրալը թէրզի վէ աթթար տիւքքեանլարընը միւթէմիվ ախչպպ պիր պապ մէնզիլին բուպ հիսէպի։

. . 6 . . 8000 , Զագմագճըլարտա Տայէ խաթուն մահալլէսինտէ Վալիտէ խանը տէրունինտէ Մէսճիտ թահիրընտա 43 զրրա արսատա մէպնի թահ-թընտա մահզէնի միւթէմիվ շէհրիյէ 100 զրշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ օտա կէտիյի իլէ բիշկեահընտա գահվէ օճաղը մամահտէս բէյքէնին նընգ հիս-սէպի։

. . 25 . . 1666 , Լալէլիտէ Գըզլլ Թաշ մահալլէսինտէ Զուգուր Զէշմէ սօգաղընտա 60 զրրա արսատա մէպնի շէհրիյէ 80 զրշ. քիրալը պիլա կէտիք մուգատտէմա պէրպէր էլեէվմ պիր պապ թէնէքէճի տիւքքեանընը տրը հիսսէպ։

. . 326 . . 4000, Իւսկիւտարտա Տէպ-պաղլար մահալլէսինտէ Թօրթաշը ճատ-տէսինտէ թէրպիէն 35 զրրա արսա-տա մէպնի շէրհիյէ 25 զրշ. քիրալը ախչպպ պիր պապ տէօքմէճի տիւք-քեանընը պիթիթնիւ։

. . 64 . . 25000 , Զագմագճըլարտա Տայէ խաթուն մահալլէսինտէ Վալի-տէ խանը տէրունինտէ ֆէվգանի թէր-պիէն 60 զրրա արսատա մէպնի շէհ-րիյէ 150 զրշ. քիրալը պիր պապ օտա։

. . 22 . . 8000 , Զարշուի քէպիրտէ Ասթարէր խանը տէրունինտէ ֆէվգա-նի թէրպիէն 35 զրրա արսատա մէպ-նի շէհրի 50 զրշ. քիրալը պիր պապ օտա։

. . 22 վէ 24 . . 15000 , Իսկիւ-տարտա Սիւլէյման աղա մահալլէսին-տէ Պիլլպիլ տէրէպի ճատտէսինտէ թէրպիէն եիւզ զրրա արսատա մէպնի 4 օտա վէ 2 սուֆա վէ 150 զրրա պաղէ վէ թահրընտա մէստուտ պիր պապ տիւքքեանը միւթէմիվ ախչպպ պիր պապ մէնզիլ։

(1) Ճիւմէլէրին պաչարընտա իւք հիզատաքի պուլունան բաղդամար մահիւլաթը նիւմէրօլարընը, վէ ի-մինճի հիզատաքիէր լիրան Օսմանի 100 զուրուշտան օլարագ գըմմէթը մուխամմինէլէրինի վէ իչիւնճիւ հի-զատաքիլէր տախի պէտէլը միւզայ-տելէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլեր։

ՏՕՔԹԷՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօքթէօրու միւմարիլէյի, սապգը վէճհ իւզրէ, եալնըզ Ֆրէնկի վէ պէյ սօուգլուղու, վէ ումումի ա-լէաթը թէնասիւլյէեէ (ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ իտարա եօլլարընա, ումումի տէ-րի իլէթլէրինէ տայիր խասթա-լըգլարա տիւչար օլանլարը էմ-բի թէտավիլէրի իչին, հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար, Պաղչէ գաբուսուսնտա Համիտիյէ թիւրպէսի սրրաարընտա վագը 32 նումէրօլու Սինապեան Վիչէնէֆ-էֆէնտիէ, վէ բաղար կիւնլերի տախի, Պէյօղլունտա Սապզգ Աղաճը ճատտէսինտէ վա-գը 27 նումէրօլու քէնտի խա-նէսինտէ, բէյՖիրզլերի գապուլ իթմէքտէ տիր։ 10—9

ՍԷԼԱՄԷԹ ՕՐԱԹԹԱՆ
ՇԱՐԼ ՐԱՖԻ ՎԷ ԳՈՒՄՈՒՇԽԱՆԷՍԻՆԴԷՆ
ԹԱՐԳՄԱՆ ԱՄԱՐԱՏԱՆ ՍՕՍԿԼՈՒՆ 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐՈՒ ՄԱՀՎԱՆ ՏԱՐԻ
ԳԱՄԱՐՈՒԱՆ ՍԱՐԳԻՍ ԱԶԻՆՅԱՆՑԸՆԴՈՒՆ ՍՕՍԿԼՈՒՆ 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐՈՒ ՄԱՀՎԱՆ ՏԱՐԻ

ՁԷԼԻԲԼԻ ՏԷՄԻՐ ԻԼԷ ԻՄԱԼ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ

ԶԸՐՀԼԸ ԳԱՅԱԼԱՐ

Վիէննանընն Ֆ. Վէրթայմ գումբանիասը թարաֆընտան իսթիրա օլունմուշ տրը։

Նումշագ տէմիրտէն իմալ օլունմուշ օլան հէր նէվի գայալարրն բէք չօգ տէֆա զրրլրլրգլարընը, վէ թիւճճարլարրն գայալարրնը աչմագ իւզրէ խրրզ-լարրն խսթիմալ իթմէքտէ օլտուգլարը միւհգէմ պլաթլարընը, վէ սարի պիլ-հիմվէ վատէթալարընը թահրը նազարը էհէմմիյէթէ ալարագ, զրրրլմագ պէ-լիյէսինտէն մասաուն օլան գայալարրն՝ թէհրիպէ օլունմուշ վէ շահատէթնա-մէյէ մազհար օլմուշ օլան ՎԷՐԹԱՑՄ գումբանեարընն չէլիքլի տէմիր իլէ մամուլ գայալարը օլտուղունու բաղպէթլու էհվալյէ թավսիյէ իթմէյի ֆըրսաթ իթթիխազ իլէտիմ։ Իչպու ՎԷՐԹԱՑՄ գայալարը՝ Վիէննա, վէ Պուբրէշ, վէ Ասթրալիանընն Սիտնէյ շէհրինտէ թէհրիպէ օլունուպ իմթիյազնամէյէ մազ-հար օլտուգլարը կիպի, 1879 սէնէսինտէ Նոյ. 2/14տէ Պէյօղլունտա Գոնգօր-տիա թէաթրօսընտա միւթէատտիտ սէյիրճիլէր էօնիւնտէ տախի թէհրիպէ օ-լունմուշ, վէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան տէհղլէրինէ պու գայալարրն խասա-սինի մուսատարզգ պիր շահատէթնամէ վէրիլմիշ տիր։

Պէհմի մաղազատան հէր քիմ պու գայալարտան միւպայէա իթմէք իսթ-էսէ, Գոնգօրտիա թէաթրօսունտա վուգու պուլան թէհրիպէ կիպի պիր թէհ-րիպէ իճրա իթտիքտէն սօնդրա ալմասընը թէքլիֆ իտէր, վէ պունտան մաա-տա թէհրիպէ մէսարիֆինի վէրմէյի, վէ գայա մամուլպ սուրէթտէ թէհ-րիպէյէ տայանամատրը հալտէ, կէրի ալմազը վատ իլէրիմ։

Ֆ. ՎԷՐԹԱՑՄ գումբանիասընդն խյատ իթտիպի ուսուլտէ եաբբլմըշ օլան քիլիտի՝ քէնտի անախթարընտան պաղգա պիր վատէթա իլէ հէր քիմ աչար իս-սէ, 100000 ֆրանգ իքրամիյէ վէրիրիմ։

Պու գայալար՝ Գալաթատա Եիւքսէք Գալտրրըմտա գիյրտէքի իսկա սոկի-պինին 98 նումէրօլու մաղազասընտա պուլունուր։

ԱՆԹՕՆ ՍՊԱՄԱԹԻԱՏԻՍ

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՏՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 21 Յունիս

Ինկլ. էսկամը Ինկ. Լիր.	100-1/4
Օսմ. էսկամը աչլրը	17-
» » գաբանը	16-7/8
Իսթիգրազ 65	19-1/4
» 69	18-7/8
» 71	77-
» 72	31-
» 73	18-1/4
Օսմանլը պանգասը	17-
Մըսըր տուլյուն. մութա հրաէ	76-1/4
» իսթիխզաքը	89-
Բուսիա իսթիգրազը	97-1/4
Գամպիո Բարիզ 8 այ վասէ	–

Փարիզ, 21 Յունիս

Ֆրանս. էսկ. 3 % Ֆր.	86 47
» » 5 գրօնսուզ	119-57
Օսմ էսկամը աչլրը	17-25
» » գաբանը	17-20
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	96-
» 69	98-
» 73	95-
Մըսըր ֆօնս. մութա հրաէ	587-50
Գրէտի Լիսնէ	970-
Օսմանլը պանգասը	682 50
Բուսիէլի չըմնաբֆէրի	61-
Իսթալիա էսկամը	94 35
Գամպիո Լօնտրա 3 այ վասէ	25-20

Վիէննա, 21 Յունիս

Աֆիո Ֆիօրին	–
Բուսիէլի չըմնաբֆէրի	28-

ԳԱԼԱԹԱ ՏՕՐՍԱՍԸ

Է-. . ուս. ուն ագ. գաբ.	18 27
Գաբ բապան աչլրը	18-32
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 % Ֆ.	94-
» 65 » 6 % Ֆ.	94-
» 69 (Բիլնար) 6	93 50
» 72 (Գօն տու Թրէզօր)	30 50
» 73 6 % Ֆ.	92 50
Բուսիէլի չըմնաբֆէր 3	59-75
Ագէէ Ֆայիզի »	09-
Բրբօր Ղրշ	55-
Հավալէսիզ »	62 20

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6- 6
Սասսալ պանգասը	10-55
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5 20
Թրամվայ	3-90

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱՔԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ
Պէյազ մէճիտիյէ Ֆարգը	108-
Մէքսիք »	206-10
Պէյլիք »	212-20
Ալթընըզ »	128-05
Պագըր »	700-
Գայմէ »	1060-
Ինկիլիզ լիրասը	109-28
Ֆրանսըզ ալթունու	87-22
Փօլ	89-38
Գրիմից ալթունու	51-30
Գարպոն գայմէքի	3 91